

KIỆT TÁC
SÂN KHẤU THƠ MỚI
A. SALŨSKI

Cô bé đánh trống

NHÀ XUẤT BẢN SÂN KHẤU

Cô Bé Đánh Trống
Tác giả : A. Salunsky

Ebook miễn phí tại : www.Sachvui.Com

Mục Lục

[Lời nhà xuất bản](#)

[Lời giới thiệu](#)

[Nhân vật](#)

[Màn một](#)

[Màn hai](#)

[Màn ba](#)

Lời nhà xuất bản

Tủ sách Kiệt tác Sân khấu thế giới ra mắt bạn đọc là công sức của nhiều thế hệ Sân khấu nối tiếp sưu tầm, nghiên cứu, dịch thuật và giới thiệu với bạn đọc Việt Nam suốt hơn nửa thế kỷ qua, có ảnh hưởng lớn không chỉ về Sân khấu mà có tầm ảnh hưởng đến phát triển văn học nghệ thuật Việt Nam nói chung. Tất nhiên tiếp nhận và giao lưu văn hoá nghệ thuật không diễn ra một chiều mà tác động qua lại.

Bắt đầu từ các tác phẩm cổ đại Hy Lạp, Trung Quốc, ấn Độ với các tên tuổi hàng đầu về bi kịch và hài kịch như : Exkhin, Oripít, Xôphốc, Vương Thừa Phủ, Kalidáx... bộ sách rải rộng qua nhiều thời kỳ rực rỡ của Sân khấu thế giới như thời đại Phục Hưng, Lãng mạn và Hiện đại... giới thiệu những kiệt tác chói sáng có sức sống xuyên qua nhiều thế kỷ của những nhà viết kịch kiệt xuất như Sếchxpia, Sinlơ, Môlie, Coóc-nây, J.Gớt, Gôgôn, ípxen, Muxxê, Ghenman, B.Bréch, Sêkhốp, Bêckét, Raxin, Jăng Anui, Camuy, Tào Ngu... Nhiều tác phẩm ra đời từ hàng ngàn năm trước nhưng tư tưởng và nghệ thuật vẫn đồng hành với bạn đọc và khán giả hôm nay.

Tác phẩm của ba tác giả Sân khấu Việt Nam: Đào Tấn, Nguyễn Huy Tưởng, Nguyễn Đình Thi có mặt trong Tủ sách **Kiệt tác Sân khấu thế giới** đã đáp ứng đòi hỏi của đông đảo bạn đọc.

Nhà xuất bản Sân khấu cảm ơn Hội đồng tuyển chọn gồm các nhà Sân khấu học tiêu biểu và Công ty Minh Thành - Bộ Chỉ huy Quân sự TP Hồ Chí Minh đã giúp đỡ tận tình, trách nhiệm cao để Tủ sách kiệt tác kịp thời ra mắt bạn đọc trọn vẹn 100 cuốn trong năm 2006, chào mừng những sự kiện trọng đại của đất nước.

Xin trân trọng giới thiệu cùng bạn đọc.

NHÀ XUẤT BẢN SÂN KHẤU

Lời giới thiệu

“Chiến tranh làm tàn phế cả con người và sắt thép”. Đó là câu nói của một nhân vật trong vở kịch **CÔ BÉ ĐÁNH TRỐNG**. Trong vở kịch này, A.Salunski lấy bối cảnh nước Nga sau

khi giải phóng. Nhân vật chính là Nila - một người làm công tác bí mật ở hậu phương bọn phát xít trên đất Xô Viết. Cô đã nhẫn nhịn chịu đựng sự khinh miệt của mọi người, từ người lớn cho đến trẻ em. Họ ném đá, nhử theo cô. Ngay cả chàng Phêđo, người tự cho rằng mình yêu cô tha thiết - cũng hiểu lầm. Tình yêu của anh không đủ lớn để có thể bỏ qua những lời bàn tán dư luận, những ám ảnh về quá khứ của Nila. Trong khi đó, Nila đã âm thầm thi hành nhiệm vụ, đã đem thân mình ra để cứu biết bao đồng đội. Nàng vẫn lặng im, không thanh minh gì cho thân phận của mình. Nàng tin và đợi đến ngày mọi chuyện đều sáng tỏ. Ngày ấy đã cận kề, nhưng Nila đã không kịp chờ tới giờ phút ấy. Giai điệu bài hát về chú bé đánh trống lại vang lên, đứng thẳng dậy như thể trong hàng ngũ đội vệ binh danh dự. Vở kịch kết thúc với cảnh một chiến sĩ đặt cho Nila chiếc huy hiệu đội cận vệ, điều mà Nila xứng đáng được nhận.

Nhân vật

NILA SNISCÔ

PHÊ-ĐO

MARIA IGÔNACHIEPNA - Mẹ Phêđo

TSUFANÔP - Em trai Maria

DÔI-A

MITRÔFANÔP

SASCA

EDICH

LIDA

CÔRUGÔLICH

TUDICÔVA

ALÊCHXÂY

MICA

NGỒI ĐÀN BÀ LUÔNG TUÔI

CHÀNG TRAI

NHÀ TRÍ THỨC

Màn một

Một phòng lớn để đi qua. Bên trái là lối vào phòng bên. Tường bên phải bị thủng vỡ vì đạn trái phá. Cầu thang trần. Những bậc thang trải xuống tận mặt phòng cho nên tất cả những người ở tầng ba đều phải đi qua phòng. ánh sáng dội đầy qua cửa sổ. Những vết sáng nhảy nhót trên tường và trốn vào trong những chùm lá xanh của cây hoa Hup-blông kéo dài dưới trần nhà và kết rơi quanh những bộ phận của cây đèn chùm, rồi buông thông dài những đuôi sam xanh của mình xuống các góc. Hình như không phải tự nhiên, mà có bàn tay ân cần nào đó đã kéo những dây hoa này thẳng từ phố vào đây, cũng từ đây ta nhìn rõ bầu trời của thành phố. Riêng thành phố thì không có. Bầu trời và thành phố đều trong cảnh hoang tàn mà trên đó càng vươn cao lên bức tường thành cổ với các ngọn tháp. Trên những bức tường của căn phòng đầy những hàng chữ, chữ được viết bằng than, chữ thì bằng phấn, chữ thì khắc bằng lưỡi lê: “Tiêu diệt bọn phát xít, anh em hãy đến ủng hộ chúng tôi, các chiến sĩ cận vệ quyết không đầu hàng. Binh nhì Pôtapencô, Tusca thân yêu, những bước chân nhỏ bé của em đang giấu ở đâu?”. Những hàng chữ, những vết đạn nói lên rằng: căn nhà này được chiếm giữ không phải chỉ một trận đánh. ở đâu đó, rất gần

là mặt trận mà từ đó vọng lại những tiếng nổ đạn pháo binh. Phía trái phòng là một cái giường lớn đã cũ hỏng được khắc trang trí những thần tình ái mập mạp có cánh và đang giường cung chĩa vào những ai nói giả dụ, nằm vào cái giường đồ sộ ấy. Đó là Nila Sniscô. Cô chống khuỷu tay, nhìn theo Nhà trí thức một cách bức tức. Ông ta đi qua phòng đến cầu thang. Đó là một ông già hói, đeo kính. Ông ta quay đi để không nhìn thấy cô gái.

NILA: (Sửa lại chiếc váy ngắn trong bộ đồ tắm).

- Ô! Ngài ngưng à?

NHÀ TRÍ THỨC: - Ý thức đạo đức của tôi, hù, đã được rèn luyện đầy đủ, tuy nhiên...

NILA: - Thế chỗ đâu cho tôi sống? Làm thế nào? Đủ rồi, tôi đã trốn nấp, đã hàng tuần thay quần áo trong chăn...còn bây giờ thì các người phải trốn tôi. Người ta đã không tống khứ tôi khỏi đây (Nhảy trên giường). Hãy giữ lấy ý thức đạo đức, ti ti ta ta! ti ti, ta ta! (Nhảy trên chiếc đệm lò so).

NHÀ TRÍ THỨC: - Cái gì thế này - tính hồn nhiên hay là...

(Thêm hai người nữa ở tầng trên đi qua. Đó là một người đàn bà luống tuổi xách túi và một thanh niên mặc áo lót thủy thủ).

NILA: - Tôi sống ở đây, phòng của tôi. Mà trong phòng của mình thì người ta có thể làm tất cả những gì người ta muốn. Tôi ra sông tắm, tôi cần phải thay quần áo. (Nhảy trên giường, sau đó nhảy xuống nền nhà, xỏ chân vào giày, vớ chiếc phong cầm, kéo đệm cho mình hát).

Chàng trai ra chiến trận, hấp
Để lại một cô nàng, hấp
Cô nàng chờ chàng, hấp,
Và chung thủy với chàng, hấp.

Từ chiến trận trở về, hấp
Nghe tiếng cười tứ phía, hấp
- Đi mau lên, bay lên, hấp.
Cô gái chờ bên cửa.

Cô nàng đây, cô nàng, hấp
- Em chung thủy với chàng, hấp
Đây chàng coi, minh chứng, hấp
Bốn con đẹp như vàng, hấp!

NGƯỜI ĐÀN BÀ LUỐNG TUỔI: - Chiến tranh làm hư hỏng con bé

CHÀNG TRAI: - Con chó, chứ đâu phải... Một con chó Đức.

NILA: - Bài hát không làm cho cậu thích thú à? Cậu rần rì, thế cậu nghe làm gì?

CHÀNG TRAI: - Những người tốt thì hy sinh, còn cái hạng này thì cứ sống nhả ra - và phốt hết (đi lên cầu thang).

NILA: - Các người còn ở đây làm gì, hãy đi đi, để tôi một mình. Một mình tôi trong căn buồng hợp pháp của tôi. Tôi làm điều tôi muốn.

NHÀ TRÍ THỨC: *(Đi, nhìn lại)* Khi nào thì người ta cho sửa cầu thang đây?

NGƯỜI ĐÀN BÀ LUÔNG TUỔI: - Thành phố mới giải phóng chưa đầy ba tuần, mà người ta đã sửa cầu thang hàng hoàng cho các ngài sao... Đây, ngài hãy nghe tiếng đại bác nổ rất gần... *(với Nila)*. Còn cô, hãy suy nghĩ đi, bây giờ cô sẽ sống như thế nào. Cho dù cô có xinh đẹp đấy, nhưng với cái tiếng xầu ấy thì liệu ai người ta cần đến cô?

(Những người cùng nhà tản đi, người thì theo cầu thang lên gác, kẻ thì đi xuống, qua sân về bên phải. Nila còn lại một mình. Cô choàng áo khoác vào, sau đó ngồi xuống giường và gục đầu trên hai tay).

NILA: *(Mệt mỏi)* - Ôi! Hấp! Với cái tiếng xầu ấy thì... ai người ta cần đến cô.

(Cô nghĩ ngợi, và chúng ta nghe thấy...).

Giọng ĐÀN ÔNG: - Ôi, cô gái, cô gái, cô ấy ở đâu cơ chứ? Ôi, quỷ tha ma bắt, trời tối như bưng.

Giọng NILA: - Tôi đề nghị anh, anh phi công, đừng đi theo tôi.

Giọng ĐÀN ÔNG: - Cái bó nặng quá, cô gái.

(Tiếng gió và mưa).

Sao cô thích đơn độc thế? Cho phép tôi mang hộ nào?

Giọng NILA: - Cám ơn, không nên.

Giọng ĐÀN ÔNG: - Ôi! Đôi mắt! Cô có biết, bây giờ ước vọng lớn nhất trong đời tôi là gì không? Gặp lại cô. Cô ấy lại biến đâu rồi? Cô gái! Cô gái... Thế nào thì tôi cũng sẽ tìm thấy cô.

(Tudicôva, người đàn bà ngoài 30 tuổi, tóc hung hung, giọng oang oang chạy vào thô tục phá vỡ không khí hồi tưởng của Nila. Hình như không nhận thấy Nila, chị ta chạy qua phòng và đập cửa phía trái).

TUDICÔVA: - Dôia, Dôia thân mến! Mở cửa!

DÔIA: *(Từ trong cửa, giọng ngái ngủ).* Tôi phải làm ca đêm.

TUDICÔVA: - Mở cửa, người ta nói, việc quan trọng, rồi thì ngủ bù.

DÔIA: *(Mở cửa, ngáp)* - Tôi phải làm ca đêm *(cô gầy nhưng cân đối, cô đứng vươn vai, rồi lấy tay dụi cặp mắt còn ngái ngủ)*.

TUDICÔVA: - Mày sẽ sống với con hàng xóm, cái con đĩ Đức ấy thế nào. Tao cũng muốn phối hợp với mày... cần tổng cổ nó khỏi cái nhà này. Nghĩa là để tuyệt nhiên không thấy bóng dáng nó nữa.

(Chị ta nói bằng một giọng điệu về một người mà người đó hoàn toàn không có mặt trong phòng. Nila làm như không thèm để ý đến những lời nói của Tudicôva).

DÔIA: - Tôi phải làm ca đêm *(ngáp)*

TUDICÔVA: - Đứng, hãy tỉnh giấc, con cá chày đỏ mắt.

DÔIA: *(Cáu)* - Bà hét cái gì thế? Bà cũng sẽ đỏ mắt lên, khi mà suốt hai ca liền bà đứng hàn điện. Mà làm gì mà bà phải lao bỏ vào?

TUDICÔVA: - Tao đã trình bày ngay với mày rồi. Một người tối ư quan trọng đi vòng quanh nhà mình. Kiến trúc sư! Anh ta đi, đi, sau đó vẽ đồ án. Rồi lại đi.

DÔIA: - Tôi phải làm ca đêm *(tức giận hét lên)*. Mặc anh ta đi.

TUDICÔVA: - Người ta sẽ “vá” nhà chúng ta.

DÔIA: - Thì cũng mặc!

TUDICÔVA: - Thế ngộ bất thành linh người ta hỏi, ai sống trong ngôi nhà này?

DÔIA: - Thế là cái gì?

TUDICÔVA: - Người ta sẽ không chữa nhà cho cái con điếm Đức ấy. Là thế đấy! Vì nó mà tất cả chúng ta sẽ phải chịu khổ, cả ba tầng nhà.

(Tiếng chuông réo ở góc trái. Nila mặc chiếc tạp dề vải dầu vào rồi đi ra hướng cửa).

NILA: *(Với Tudicôva)* - Thô tả hung hung.

TUDICÔVA: *(Cầu cửa Dôia)* - Mày nghe thấy không, mày nghe thấy không?

NILA: - Rờ ờ ờ *(tiến một bước lại gần Tudicôva, Tudicôva trốn sau lưng Dôia)*

Wart mal, ich soerde dir

Schon zeigen! (*) (ra)

TUDICÔVA: *(Như là tự bào chữa)*. Mày cười, nhưng quả là nó... nó là con kinh khủng! Nó chồm tới cứ y như là túm lấy tao; thế này này, cứ y như là, thậm chí không phải kiểu đàn bà chúng mình, thế đấy, mà ngay đàn ông cũng không chộp cái kiểu ấy... Nó vừa túm lấy thì nghĩa là toàn thân tao cứ run bắn lên, không thở được nữa... Ôi kinh khủng... Tóm lại là con chó béc-giê.

DÔIA: - Còn bà thì không xông vào. Nó đã làm gì bà đâu! Chính bà tự ám ảnh thôi.

TUDICÔVA: *(Bi tráng)* - Nó đã bán đứng Tổ quốc của tao.

Đó là điều nó đã làm đối với tao.

DÔIA: - Thế bà nhìn thấy nó bán à?

TUDICÔVA: - Mày đi sơ tán lúc đó đừng chõ vào, mày không biết. Còn tao, tao đã sống ở đây, dưới ách bọn phát xít. Cả cái thành phố này người ta căm thù cái con điếm ấy. Những người qua đường thì nhỏ theo nó. Nó thường giao du với bọn sĩ quan, với các tướng Đức, thậm chí còn leo lên cả những chiếc xe con của Đức. Mày hãy nhìn, hãy nhìn xem, trên thân thể nó, tất cả đồ lót đến sợi chỉ...đều là Đức! Đức từ trên xuống dưới. Nó làm thông ngôn cho tụi Đức đấy. Còn cái giường này này, mày biết không, người ta nói là một cây thịt thủ lĩnh Đức để lại cho nó đấy.

DÔIA: - Đi đi, bà. Tôi nhận thấy là cái giường này làm bà tíu mắt lại đấy.

TUDICÔVA: *(Nằm lên giường, thử ướm)* - Thế nào, tao ấy à - một người chịu đựng. Chồng tao hy sinh vì Tổ quốc. Tao có toàn quyền tịch thu - mà hiến dâng cho tao để bù lại cái nỗi bất hạnh côi cút của tao.

DÔIA: - Bà cần cái giường ấy làm gì?

TUDICÔVA: *(Chưng hửng)* - Con này... tao, tao ấy à *(hét lên)*. Mày, mày định chôn sống tao chắc? Chính đồng chí đại úy tiểu đoàn trưởng đã hôn tao, khi mà người của chúng ta trở về ấy, đại úy tiểu đoàn trưởng.

DÔIA: - Đại úy không hôn bà, mà là hôn một người Xô Viết thân yêu.

TUDICÔVA: - Lại còn thế này nữa chứ, người ta đã giữ cái con ấy làm người quét sân.

DÔIA: - Thì cô ấy cũng phải sống.

TUDICÔVA: - Một vị trí trọng trách đấy! Tao mà làm thì còn tốt hơn nó. Lúc nào cũng đi giày cao gót rồi vác chổi chạy. Khôi hài hết sức.

(Nila vào, cô đi cà nhắc và dựa vào tay Phêđo. Phêđo đi ủng, mặc áo da dài, đội mũ lưỡi

trai kiểu phi công. Tay xách chiếc cặp bản đồ. Anh còn trẻ, nhưng nhìn mặt thì có thể nói rằng, sau hai năm chiến tranh, anh đã từng trải nhiều).

NILA: - Cảm ơn, không hề gì, tôi tự đi được.

TUDICÔVA: - Dôia, chính anh ta, kiến trúc sư đấy.

PHÊĐO: - Cô ngồi xuống đây, cấp cứu đến tận nhà. Máu... cô có iốt không?

NILA: - Không. Chuyện vặt. Tôi sẽ rửa bằng thuốc tím.

PHÊĐO: (*Với Dôia và Tudicôva-*) - Còn... các chị, có iốt không?

(*Dôia và Tudicôva - im lặng*)

Họ cầm - điếc, hay sao thế?

NILA: - Thôi anh đi đi... tôi cảm ơn (*rửa và băng lại vết thương*).

PHÊĐO: - Thật là bọn quỷ sứ... ném đá vào chân. Cản quấy. Tất nhiên thôi. Đang lúc thế này, có ai mà trông nom chúng? Nhưng có điều, tại sao chúng lại tấn công vào cô? Hoá ra cô là người quét sân à? Có thể là cô ngăn cản chúng nó chơi. Cô cần hữu hảo với các chú bé ấy, chúng nó sẽ còn giúp đỡ cô là đằng khác.

NILA: - Đôi mắt của chúng sáng long lanh lên! Ôi những đôi mắt mê say.

PHÊĐO: - Cô nói cứ y như là chúng nó không ném cô, mà...

NILA: (*Hưng thú*) - Đặc biệt là cái thằng Sasca, lúc nào nó cũng có vết quầng ở dưới mắt phải, lúc thì dưới mắt trái.

PHÊĐO: (*Băn khoăn*) - Thì chính nó ném cô đấy.

TUDICÔVA: - Còn phải hơn thế nữa ấy.

PHÊĐO: - Chị nói cái gì?

TUDICÔVA: - Nói là một người đại diện như anh mà có thể đi làm quen với cái ngữ ấy thì khí trong sạch đây (*tự hào uốn ngực, rồi đi ra*).

PHÊĐO: - Nhân vật kỳ quái.

DÔIA: - Cả tôi cũng kỳ quái (*đi vào phòng mình*).

PHÊĐO: - Một hành động ngoại giao... và một sự rạn nứt hoàn toàn của những mối quan hệ ngoại giao công cộng... Cô cãi nhau với họ, đúng thế không?

NILA: - Không.

PHÊĐO: - Thế thì tại sao họ lại...

NILA: - Hãy nghe, hãy tha lỗi cho tôi, nhưng anh hãy đi đi... quả thật...

PHÊĐO: - Đi?

NILA: - Vâng. Cảm ơn... và... và vĩnh biệt.

PHÊĐO: - Tôi không muốn đi. Tôi đã chờ mãi cơ hội này.

NILA: - Cơ hội nào?

PHÊĐO: - Gặp cô. Gặp lại cô.

NILA: - Phải chăng...

PHÊĐO: - Cô, tất nhiên là, đã quên. Hai tuần trước đây, khi tôi vừa tới thành phố này. Tôi đi từ nhà ga, có nghĩa là vừa xuống tàu. Chứ nhà ga, như cô biết đấy, làm gì có... lúc ấy là buổi chiều tối. Mưa, gió, và bóng tối... và tôi đã gặp cô.

NILA: - Thế thì có gì đặc biệt?

PHÊĐO: - Chính là cô! Cô. Đó là lần đầu tiên tôi nhìn thấy cô. Cô mang một bó củi,

những tấm gỗ hòm đạn... Tôi bỗng muốn nhớ mặt cô và thậm chí muốn làm quen. Tôi lao theo cô... Nhưng cô nhanh như cắt lẫn vào giữa cảnh đồ nát hoang tàn.

NILA: - Ở đây, bốn phía đều đồ nát hoang tàn.

PHÊĐO: - Và ở đây có những ngôi nhà kỳ diệu làm sao! Xiên chéo từ đằng này, ở góc phố Cutudôp có một ngôi nhà giống như nhà tháp gỗ trong chuyện cổ tích. Sự cách điệu của nghệ thuật kiến trúc Nga cổ đại rất đạt. Tôi là người sở tại mà... Một tháng chuyển quân y viện đến Sibia đã qua Hội đồng y khoa giám định. Chẳng là tôi bị mảnh đạn vào phổi. Tôi là hoa tiêu của phi đội ném bom viễn hành. Những mảnh đạn pháo cao xạ... Khi được tin thành phố mình được giải phóng, tôi đã vạch một cuộc hành trình về đây! Tôi gọi là Phêđo, Phêđo Gorigôrievich Aboramốp. Theo nghề nghiệp công dân - kiến trúc sư. Ngay trước chiến tranh đã bảo vệ diplôm. Nhưng chưa kịp xây dựng được gì, chỉ có phá hoại.

NILA: (*Lịch sự*) Thôi được, anh cần gì ở tôi?

PHÊĐO: - Tôi, đơn giản là, tôi muốn nói là, tôi rất vui mừng vì đã tìm thấy cô. Suốt hai tuần qua, ngày nào tôi cũng đi theo đường phố này, hy vọng gặp cô. Và ngày hôm nay, đến đây có việc, và thế là gặp may.

NILA: - Ngược lại, anh rất không may.

PHÊĐO: - Cô làm sao thế! Tôi biết rõ chứ, cô, gọi là gì nhỉ?

NILA: - Tôi, gọi là Nila, gọi tắt từ Nenila, họ là Sniscô.

PHÊĐO: - Nila Sniscô... Tôi rất dễ chịu khi phát âm tên cô; Nila Sniscô.

NILA: - Đáng lẽ tôi phải xưng danh. Anh là nhân vật quan trọng, còn tôi chỉ là đứa quét sân. Và đối với tôi sợ nhất là không có thì giờ, rất nhiều việc. Thôi, chúc mọi điều may mắn.

PHÊĐO: - Tôi không muốn đi.

NILA: - Nào, anh biết đấy...

PHÊĐO: - Được nhìn cô và nhìn cô như thế này... và nghe cô nữa. Có điều là, tôi thấy lo lắng, vì sao ấy. Dường như là, rồi đây, cô lại sẽ lẫn vào giữa cảnh hoang tàn đồ nát ấy, và tôi sẽ không bao giờ tìm được cô nữa (*Nhìn quanh*) cô cũng sống ở đây à? Giá mà giữ được mãi mãi trên tường những hàng chữ này. Đúng không? Có điều là, như thế thì phải sống một cách phi thường. Những lời đó buộc người ta vào quá nhiều thứ.

(*Corugolich vào. Đó là con người tuổi trung niên, mặc bộ quần áo đã sờn, có đôi mắt gian xảo. Hắn đi về phía Nila nhưng chợt thấy là không phải chỉ có một mình cô, nên hắn đi về phía cầu thang, bước lên mấy bậc rồi lắng nghe*).

NILA: (*Nhìn thấy hắn*) - Đi đi, tôi đề nghị anh, Phêđo.

PHÊĐO: - Thôi được, tôi sẽ đi. Nhưng ngày hôm nay nhất định chúng ta sẽ gặp lại nhau.

NILA: - Tốt hơn hết là anh hãy đi hẳn đi.

PHÊĐO: - Sau suốt hai tuần tìm kiếm, mà lại đi ngay thế này sao? Tôi cần xem xét ngôi nhà của các chị... Nó sẽ được khôi phục lại (*ra*).

(*Corugolich xuống, vào phòng*).

CORUGOLICH: - Cô bé bị đảo lộn trong hoàn cảnh mới chẳng?

NILA: - Ông xuất hiện một cách vô ích, ông Corugolich.

CORUGOLICH: - Fau Nila, ai mà biết được, cái giờ phút nào nó hứa hẹn điều may mắn cho chúng ta. Ngày hôm qua, tôi cũng tới nhà một vị công dân đang sống bình an và trình ngài

ấy vền vền chỉ một bức ảnh - chín mươi hai. Cô có thích thú, cái gì trên bức ảnh ấy không? Một tên phản bội tổ quốc mặt hạng trong những ngày đen tối dưới ách chiếm đóng của bọn phát xít. Hơn thế, còn có những chi tiết rất đáng tin cậy. Thế cô nghĩ gì. Ngài công dân không nói một lời nào, và liền tại chỗ bỏ ra ba ngàn đồng mua đúng cái phim ảnh đó của tôi. Lý lịch trong sạch còn đắt hơn ba ngàn đồng. Fau Nila ạ.

NILA: - Tôi không còn gì để sợ đâu, ông Corugolich, ở đây mọi điều về tôi đều rõ cả rồi. Ngay cả bọn trẻ con còn vác đá ném vào tôi kia mà.

CORUGOLICH: - Ôi, nếu như người ta nhìn thấy những bức ảnh này thì (*chìa ra*), một việc độc nhất vô nhị.

NILA: - Làm thế nào mà ông vớ được những bức ảnh ấy?

CORUGOLICH: - Nhanh trí, Fau Nila thân mến. Nhanh trí cộng với chủ nghĩa yêu nước Xô Viết cháy bỏng của tôi. Tôi luôn luôn tin rằng, chúng ta rồi sẽ thắng. Và tôi đã chuẩn bị cho điều đó.

NILA: - Còn bây giờ ông không chuẩn bị ngược lại chứ? Người ta nói rằng tình hình mặt trận ở vùng đây không tốt đâu... Ông đừng gấp.

CORUGOLICH: - Nữ công dân Nila Sniscô, đề nghị chúng ta nói chuyện không có bóng gió nhục mạ. Cô có lấy những bức ảnh này không?

NILA: - Ông hãy đem chúng mà dán khắp thành phố.

CORUGOLICH: - Có thể, cô còn hy vọng rằng, bọn Đức sẽ quay lại và sẽ không rút đi chẳng?

NILA: (*Cứng rắn*) - Hãy bán những bức ảnh của mình, và đừng có chõ mũi vào những việc đó, ông Corugolich.

CORUGOLICH: (*Giật lùi*) - Pardôn, Pardôn, tôi sẽ bán phim, giá rẻ hơn, hai ngàn.

NILA: - Tôi không có số tiền ấy.

CORUGOLICH: - Nhưng cô còn giấu thứ gì đó trong số những vật quý phòng lúc khôn quần? Chiếc nhẫn mặt đá chẳng hạn? Viên ngọc chẳng hạn?

NILA: - Ở đâu là sự bảo đảm rằng ông đã bán tất cả phim cho tôi?

CORUGOLICH: - Hăng của tôi, - một xí nghiệp trọng tín. Hai ngàn. Và cô có thể sống thanh thản. Hãy suy nghĩ đi. Tôi sẽ quay lại.

NILA: - Đừng gây khó, Corugolich.

CORUGOLICH: - Ô, tôi vẫn còn cả những khách hàng không khó tính như thế kia. Thế nào thì cuối cùng tự họ cũng phải lay van tôi và tự tăng giá. Cô nghĩ rằng tôi thích thú lắm với sự thoả thuận cùng cô hả? Tôi cao hơn thế cơ. Cả tôi, cả triết lý của tôi.

NILA: - Triết lý của ông?

CORUGOLICH: - Hãy nói, cô đã gặp nhiều người chỉ làm cái mà bản thân họ thích làm, phải không? Người ta nói với anh: “Đi chơi” và thế là đi, mặc dù anh hoàn toàn chẳng thích đi. Người ta bảo: “Hãy làm cái này, cái này, cái này... và cái này” và thế là lao vào làm mặc dù lúc đó anh lại muốn ngủ chẳng hạn. Cuối cùng, nếu như người ta chẳng đòi hỏi gì ở anh, thì chính anh lại buộc anh! Một quán tính thông thường! Đây, mọi người sống như thế. Còn tôi, tôi chỉ làm điều mà tôi thích làm. Còn nếu như không thích thì...

NILA: - Đi đi, thậm chí nếu như ông không thích.

CORUGOLICH: - Một phút... tôi để lại cho cô tập ảnh (*Đặt tập ảnh lên giường*). Hãy xem những tấm ảnh chụp rất có cảm tình ấy và hãy suy nghĩ. Tôi xin lưu ý cô rằng, với cô những chiếc phim, sẽ giá hai ngàn. Hẹn chóng gặp lại (*đi lên cầu thang*).

NILA: - Xuống!

(*Corugolich quay lại và miễn cưỡng đi qua phòng*).

Tôi có động chạm tới cái triết lý của ông không? Tôi phải tiễn ông mới được.

(*Đi theo Corugolich và tiễn hắt*).

(*Hai cháu bé bám lấy sườn cầu thang rồi leo lên bậc nhà. Đó là Sasca, tuổi độ mười hai, có vết quầng thâm ở dưới mắt trái, và Edich, cũng trạc tuổi ấy, nhưng tươm tất, tóc trắng nhợt, đeo kính*).

SASCA: - Mất hút... lẫn ra sân rồi. (*Nhảy vào phòng, theo sau là Edich*). Nào bắt đầu, nhanh lên, ném vào lò! (*Tìm cái gì đó, nhìn ngó tất cả các xó nhà, dưới gầm giường, sờ soạng vào đồ vật*). Tớ nói với cậu chính xác mà! Hôm qua người ta đã tóm cổ một tên gián điệp. Tìm thấy cả điện đài. Nó giấu trong kho bí mật.

EDICH: - Seloc Khôlmơ cũng nói với tớ như thế.

SASCA: - Cái con chó béc-giê ấy ngồi chồm hổm ở thành phố làm gì nhỉ? Làm gì? Cần phải tìm hiểu.

EDICH: - Bọn gián điệp thì không ngu như thế.

SASCA: - Không như thế thì thế nào?

EDICH: - Đây này, tao đã đọc một cuốn sách nhỏ.

SASCA: - Yên lặng... không có thì giờ với các cuốn sách nhỏ của mày.

EDICH: (*Nhìn ngó xung quanh*) - Chà, những chữ ghi trên tường!

SASCA: (*Tiếp tục tìm kiếm*) Những dòng chữ anh hùng. Ê, tao đã từng ngồi dưới hầm, trong lúc những trận đánh ác liệt đang diễn ra. ở đó có cả các chú thương binh nằm. Còn, khi bọn Đức ở đây, tao vẫn hát những bài hát Liên Xô, rất to! Đây, tao bắt đầu như thế này này:

Còn nhớ chăng, đồng chí

Ta đã cùng chiến đấu bên nhau

Khi giông tố gào thét trên đầu

Và giông tố ôm ghì hai đứa

Và khi đó cặp mắt xanh của giông tố

Đã mỉm cười qua khói lửa ngút trời.

EDICH: - Còn bọn Đức?

SASCA: - Bọn Đức thì nghĩa lý gì với tao. Ê, mày làm gì biết điều đó, mày ở xó nào đó, mày Tasken.

EDICH: - Thế tao có lỗi à? Người ta sơ tán.

SASCA: - Ê tao còn bắn cả súng máy!

EDICH: - Mày nói khoác.

SASCA: - Tao làm cả băng.

EDICH: - Còn tao, có thể, cả tao cũng sẽ bắn. Bố tao bảo thành phố lại đang ở tình trạng bị đe dọa. Nói từ sớm, khi tao và mẹ đi đến chỗ bố. Chính bố tao đang khôi phục nhà máy điện đấy! Thế là thế nào nhỉ?

SASCA: (*Hút thuốc theo kiểu người lớn*) - Tình thế (*nhìn bạn*). À, mày là trang thiếu niên không đến nỗi nào. Mày leo vào tốt đấy, chỉ phải cái hay có tính mũi lòng.

EDICH: - Bằng hòn đá như thế, mày có thể giết chết chị ấy đấy, nếu như nó rơi trúng vào đầu.

SASCA: - Với nó cần như thế. Sự trả thù thần thánh. Nhìn kìa, chiếc phong cầm của nó (*Cầm chiếc phong cầm lên*) Nó kéo hay đấy... Chính mình phá đi? (*Rút dao găm từ trong túi quần ra*). Nào rạch xoạc một cái là đi đời.

EDICH: - Đứng lại! Để làm gì? Phải chăng đó là đồ vật có lỗi? Một bác thợ nào đó làm cho chị ấy, cố gắng làm, thế mà mày...

SASCA: - Bởi vì nó là cái đàn của Đức, đàn tư sản!

EDICH: - Bọn tư sản không làm đàn, mà những người thợ làm.

SASCA: - Ê, cái đồ hay mũi lòng, thế mà còn nói muốn bắn! Nào đi, tao sẽ chỉ cho mày con đường bí mật đi đến bức tường thành cổ. ở đó, tại một chỗ kín, trên tháp ấy, tao đã tìm thấy bộ xương người, chà một bộ xương nhỏ, cổ xưa, với cả xích và một thanh kiếm gỉ, cũng rất cổ.

EDICH: - Mày hãy nói lời hứa đội thiếu niên là sẽ không bao giờ mày ném đá vào chị ấy nữa, lúc đó tao sẽ chơi với mày.

SASCA: Thì hứa, lời hứa đội thiếu niên rằng tao sẽ không ném đá vào cái con chó béc giê Đức Nila Sniscô nữa. Tao chỉ ném lựu đạn thôi.

EDICH: - Mày làm sao thế, điên à?

SASCA: (*Rút từ trong túi quả lựu đạn kiểu “quả chanh”*). Mày thấy chưa (*tung quả lựu đạn như tung bóng*).

EDICH: - Nó sẽ nổ.

SASCA: (*Cười láu lỉnh*) - Còn kíp nổ thì thậm chí, ở túi khác của tao cơ (*chìa ra*). Quả lựu đạn này cùng với những bông hoa sẽ đón chào bọn Đức ngày mai, hoặc là ngày kia, khi chúng trở lại thành phố. Thế còn mày, lại lĩnh đến với những bạn Tasken của mày hả?

EDICH: - Tao ở lại! Tao sẽ trốn, và ở lại. Và chúng ta sẽ cùng hoàn thành chiến công. Mày sẽ giúp tao ở lại chứ?

SASCA: - Mày, một thằng hay mũi lòng thương, ở lại đây làm gì?

EDICH: - Tao sẽ không thương tiếc kẻ thù.

SASCA: - Vậy thì kẻ thù đầu tiên của chúng ta là con chó ấy. Cần phải giết con chó ấy. Cần phải giết nó. Chà, trái này, giật mạnh một cái là nổ vụn ra từng mảnh... Nhưng chỉ cần một điều là phải rình nó, chờ lúc có một mình, không nhớ ra chúng ta lại làm bị thương lây những người khác nữa.

EDICH: - Tao sẽ không làm điều đó.

SASCA: - Thế thì tao chẳng việc cóc gì mà giúp đỡ mày ở lại! Hãy về với mẹ đi, chú chuột đồng hậu phương... Tiêu diệt bọn Đức xâm lược! (*Giơ lựu đạn lên, Sasca chạy vào. Edich lê theo sau. Đến cửa vào thì các chú và phải một phụ nữ ăn mặc quân phục, áo có cầu vai, áo bác sĩ quân y hàm thiếu tá, và một người đàn ông mặc quân áo dân sự, tay xách vali. Đó là bà mẹ của Phêđo, bà Maria Igonachiepna và người em Acadi, Igonachievich Tsufanôp. Nila cùng đi với họ*).

TSUFANÔP: - Những đứa trẻ lêu lổng... cái gì trong tay thằng bé tóc xù kia?

MARIA IGONACHIEPNA: - Tôi thấy như là lựu đạn.

TSUFANÔP: - Lựu đạn?

MARIA IGONACHIEPNA: - (*Nhún vai*). ở đây đã từng là mặt trận.

TSUFANÔP: (*Quay lại với Nila*) - Cần phải chỉnh đốn ngay hiện tượng này (*Chợt bắt gặp trong mắt Nila nụ cười*) Sao?

NILA: - Tôi tán thành với ngài.

MARIA IGONACHIEPNA: (*Nhìn những bức tường*) - Cậu xem.

TSUFANÔP: - Hừm... như người ta thường nói, chẳng có tư tưởng gì cả, những cái chân của con Tuskin nào đó.

MARIA IGONACHIEPNA: - Điều đó đúng là không tồi.

TSUFANÔP: - Chị Maria (*nhìn chăm chú vào Maria Igonachiepna*). Chị cho biết rằng, ở chị đã xuất hiện một sự nhanh vội nào đó rồi.

MARIA IGONACHIEPNA: - Đi nhiều mà.

TSUFANÔP: (*Với Nila*) - Người ta chuẩn bị cho tôi một phòng trên tầng ba phải không?

NILA: - Vâng, ngài lên chứ ạ?

TSUFANÔP: (*Nhìn Nila như phê bình*) - Hừm. Còn cô là người quét sân?

NILA: - Tôi đang chờ lên.

TSUFANÔP: - Ta đi thôi.

MARIA IGONACHIEPNA: (*Nói nhỏ, vẻ giấu cợt*) - Cậu Accadi, xem kìa, những cái chân tuyệt đối không có tư tưởng gì cả.

TSUFANÔP: - Chị Maria! (*Với Nila, bức tức*). Dẫn đi, dẫn chúng tôi đi nào!

MARIA IGONACHIEPNA: - Ở đây lại còn một hàng chữ gì nữa (*Dừng lại đọc*). Cậu lên trước, tôi sẽ tìm thấy phòng của cậu.

(*Tsufanôp ra và theo Nila lên cầu thang. Phêđo vào, nhìn thấy mẹ*).

PHÊ ĐO: - Mẹ.

MARIA IGONACHIEPNA: - Phêđo, con.

PHÊ ĐO: (*Ôm lấy Maria Igonachiepna*) - Mẹ thân yêu...bác sĩ quân y, hàm thiếu tá, không, đại tá.

MARIA IGONACHIEPNA: - Hoàn toàn là một người đàn ông cao lớn, con hoàn toàn như một ông bố rồi, Phêđo ạ.

PHÊ ĐO: - Con vừa thoát khỏi quân y viện, thì lại rơi vào vòng tay của bác sĩ.

MARIA IGONACHIEPNA: (*Xoa tóc Phêđo*) - Con đã có tóc bạc rồi.

PHÊ ĐO: - Và như lời kết luận gần đây nhất của bệnh viện: da mặt xám ngắt, phải không mẹ? Mẹ có mặt ở đây, trong thành phố này hôm nay hả mẹ?

MARIA IGONACHIEPNA: - Hôm qua. Và hôm nay đã được cấp binh phục. Không có nữa trạm quân y du kích, cũng không có nữa thầy thuốc du kích trong rừng. Mà có bác sĩ quân y của một quân y viện (*chỉ ra cửa sổ*). Con có nhìn thấy hai ngôi nhà kia không?

PHÊ ĐO: - Con hiểu. Con với mẹ sẽ sống cùng, con đã được Hội đồng y khoa kiểm tra.

MARIA IGONACHIEPNA: - Đủ rồi! Anh đã phá, nhà kiến trúc sư ạ, còn bây giờ, hãy xây, hãy khôi phục.

PHÊ ĐO: - Đội chúng con có năm người. Chúng con đi, chúng con xem xét, soát lại, đối chiếu với những đồ án, thiết kế. Rất may là tài liệu còn giữ được và người ta còn kịp sơ tán

kho lưu trữ.

MARIA IGONACHIEPNA: - Cậu cứ ngó nhìn quanh quần, hình như cậu có ý chờ ai thì phải?

PHÊĐO: - Con đã chờ đợi rồi.

MARIA IGONACHIEPNA: (*Vuốt ve con*) - Phêđo, con có yêu mẹ không?

PHÊĐO: - Mẹ sẽ nói gì, nếu như không phải chỉ một mình mẹ?

MARIA IGONACHIEPNA: (*Nhìn vào mắt Phêđo*) - Ôi, thằng nhỏ của mẹ.
(*Phêđo cúi đầu*).

Mà biết làm sao! Cũng đã đến lúc rồi. Nếu như không có chiến tranh thì điều đó còn xảy ra sớm hơn (*nén xúc động*). Nghiêm chỉnh đấy chứ, Phêđo?

PHÊĐO: (*Bối rối*) - Có lẽ, thậm chí quá nghiêm chỉnh mẹ ạ. Có cái “quá” ấy không hả mẹ?

MARIA IGONACHIEPNA: - Cô ấy là ai? Sống ở đâu? Con thường viết thư chứ?

PHÊĐO: - Để làm gì? Cô ấy ở đây. Có thể ngày hôm nay mẹ sẽ nhận thấy cô ấy. Đây, cô ấy sống ở căn phòng này.

MARIA IGONACHIEPNA: (*Nhìn lại gian phòng như mới nhìn lần đầu*) - Giường của cô ấy đây à?

PHÊĐO: - Con không biết, thế thì sao ạ?

MARIA IGONACHIEPNA: - Những thần tình ái...

PHÊĐO: - Hình như cái giường này không hợp với “gu” thẩm mỹ của cô ấy.

MARIA IGONACHIEPNA: - Hình như lại hình như, thế cậu còn biết thêm điều gì về cô ấy nữa nào? Tên gọi?

PHÊĐO: - Ôi, tuyệt vời! Nila, gọi tắt từ Nenila Sniscô, Nila Sniscô.

MARIA IGONACHIEPNA: - Nila Sniscô, mẹ đã nghe cái tên này ở đâu nhỉ?

PHÊĐO: - Mẹ có thể nghe thấy ở đâu được? Thế là mẹ cũng “hình như” nhé!

MARIA IGONACHIEPNA: - Có nghĩa là những thần tình ái cũng không hợp với “gu” thẩm mỹ của cô ấy? Cô ấy làm gì, đi làm đấy chứ?

PHÊĐO: - Làm người quét sân, trong cái nhà này. Mẹ biết không, khi cô ấy mặc cái tạp dề to tướng thì nom rất đáng yêu.

MARIA IGONACHIEPNA: - Ôi, thế thì tôi nhìn thấy cô ấy rồi.

PHÊĐO: - Mẹ thân yêu, mẹ thích chứ?

MARIA IGONACHIEPNA: - Khoan, chờ đấy đã, cô ấy đang dẫn ông cậu cao đạo của anh và là ông anh của tôi lên chỗ ở lộng lẫy dành cho ông ta.

PHÊĐO: - Mẹ hãy nói mau lên, mẹ thích chứ?

MARIA IGONACHIEPNA: - Các ngài ơi. Anh còn thế nữa kia ư? Anh hai mươi bảy tuổi đầu rồi.

PHÊĐO: (*Pha trò*) - Chính thế, mà thành hôn thì cho phép từ 17 tuổi.

MARIA IGONACHIEPNA: - (*Ngẫm nghĩ*) Nhưng mà, đối với anh đã có lúc nào để khôn ngoan ra về đường đời chưa? Và khôn ngoan ở đâu? Đại học, rồi ra mặt trận ngay (*cười*). Những tay phi công thì không bao giờ là những người thông thái. Lính pháo binh ấy, họ khôn ngoan hơn nhiều.

PHÊĐO: - Có lẽ, nhưng nhà thực vật học thiên thể còn thông thái hơn... mẹ à, mẹ nói tất cả

những điều đó để làm gì?

MARIAI GONACHIEPNA: - Quả thật là như thế.

PHÊĐO: - Thôi, mẹ nói đi, cô ấy có xinh không? Một cô gái phi thường biết bao!

MARIAI GONACHIEPNA: - Tất nhiên, tất nhiên. Ngày xưa bố anh cũng y như thế. Lúc nào cũng cứ sôi lên sùng sục... và mắc bao nhiêu là sai lầm!

PHÊĐO: - Vâng, và một sai lầm là: đã yêu mẹ.

MARIAI GONACHIEPNA: - Ôi, anh đúng là thằng con nông nổi của những cha mẹ nông nổi...

PHÊĐO: - Mẹ không nông nổi đâu, mẹ ạ, còn cha con... không phải vô cớ mà cho đến nay, những người bạn của bố con, những nhà thám hiểm các vùng cực... đều nhắc đến bố con một cách nồng nhiệt.

(Nila xuống cầu thang và vào phòng).

- Mẹ, cô ấy đây, Nila đây!

MARIAI GONACHIEPNA: - Chúng tôi đã quen nhau sơ sơ.

NILA: - Người ta chờ bà ở trên kia.

MARIAI GONACHIEPNA: - Hãy nói đi, Nila, cô đã sống ở đây, trong thành phố này thời kỳ bị chiếm?

NILA: - Vâng, tôi từ Khac-cốp đến đây.

MARIAI GONACHIEPNA: - Bây giờ... cuối cùng tôi đã nhớ ra. Phêđo, anh theo tôi lên với cậu Accadi ngay.

PHÊĐO: - Thế mẹ nhớ cái gì, hả mẹ?

MARIAI GONACHIEPNA: - Đúng, nhớ một chút - Đạo ấy ở ngay sau tuyến chiến của mặt trận, có cả những người biết rõ tình hình ở thành phố, trong nội bộ tụi Đức được nhận vào trạm quân y du kích của chúng tôi. Nói chung, Phêđo, anh hãy đi lên trên kia đi, hay tốt hơn hết là chúng ta cùng đi.

PHÊĐO: - Ngay đây, mẹ ạ, xin mẹ một phút.

MARIAI GONACHIEPNA: - Được thôi *(ra)*.

PHÊĐO: *(Nhìn thấy Nila chuẩn bị rời phòng)* - Đứng lại đã!

NILA: - Tôi không có thì giờ, xin lỗi.

PHÊĐO: - Có thể, cô không có thì giờ để sống nữa chăng?

NILA: - Như mọi người đều biết, sống trước hết là làm việc - cái... chửi đang chờ tôi.

PHÊĐO: - Còn tôi thì mẹ đang chờ, người mà tôi hơn hai năm nay không nhìn thấy... Thế mà tôi vẫn nán lại với cô.

NILA: *(Với sự hỗn bướng giả tạo)* - Thế là chúng ta dừng lại ở chỗ, cuối cùng anh đã gặp lại tôi.

PHÊĐO: *(Buồn)* - Nhưng không phải cô đã nói điều đó, cho nên tôi không giận đâu.

NILA: - Thế thì ai nói?

PHÊĐO: - Cô tế nhị hơn nhiều, thân thiết hơn nhiều, tôi cảm thấy như thế. Tại sao cô cứ cố tình nói năng thô lỗ như thế?

NILA: - Thời đại thô lỗ - chiến tranh.

PHÊĐO: - Lại không phải những lời của cô. Lúc nào cô cũng cố gắng làm ra vẻ tồi kém hơn

bản thân mình.

NILA: - Ôi, anh là một nhà tâm lý học tồi!

PHÊĐO: - Hãy hiểu tôi, Nila, nếu như con người đã từng trải ít nhiều, và trong bất kỳ trường hợp nào, đã chịu đựng nỗi đau đớn, và có thể là cái chết nữa, nếu như anh ta...

(Tudicôva xuất hiện ở cửa. Nhìn thấy Phêđo và Nila, chị ta lùi lại và nghe lỏm).

NILA: - Anh là một chàng trai tốt, điều đó rõ, và cũng không hay ở đó đâu.

PHÊĐO: - Vì sao?

NILA: - Sự vỡ mộng sẽ kinh khủng hơn, đối với những người trong sạch.

PHÊĐO: - Nhưng tôi phải vỡ mộng ở chỗ nào mới được chứ?

Hãy đứng lại, đứng lại, Nila, hay là cô đã có chồng? Hay là cô đã yêu người khác?

NILA: - Không, không.

PHÊĐO: - Hoan hô, có ai yêu tôi. Đúng, đúng, và cô sẽ là vợ tôi.

NILA: *(Lần đầu tiên bật cười)* - Chỉ có ngài Suvô-rôp mới tán công kiểu ấy.

PHÊĐO: - Thời kỳ quyết định - chiến tranh.

NILA: - Và người ta cũng suy nghĩ trong chiến tranh. Anh thật là, biết nói với anh thế nào nhỉ, thật là rất, rất sôi sục lên.

PHÊĐO: - Điều đó cô không thích à?

NILA: - Như thế thì nhanh quá, và sai lầm đấy. Anh hoàn toàn chưa biết tôi, thế mà anh đã nói điều chỉ có trời biết.

PHÊĐO: - Tôi biết cô từ thuở lọt lòng cơ.

NILA: *(Với giọng hồi hộp)* - Cái gì?

PHÊĐO: - Lúc tôi đã bảy tuổi, thì cô hãy còn bò trên giường, đùa với con lúc lắc làm cho nó kêu lên và nhét vào mồm tất cả những thứ gì vớ được, từ chính những ngón tay ngón chân mình, đến những vật nguy hiểm nhất, như cái đuôi mèo chẳng hạn. Còn mẹ cô...

NILA: - Mẹ? Phêđo, xin anh đừng đùa. Chính tôi cũng không nhớ mẹ mình. Tôi lớn lên trong nhà trẻ.

PHÊĐO: - Tha lỗi cho tôi.

NILA: - Một kiều dân người Đức đã thay thế mẹ tôi. Đó là bà Marta Srette - Bà làm bà nuôi dạy trẻ.

PHÊĐO: - Cô nghĩ gì thế, Nila.

NILA: - Tôi hồi tưởng lại tuổi thơ.

PHÊĐO: *(Nhìn thấy Tudicôva)* - Tôi lên trên kia với mẹ, rồi sau đó, Bởi vì phòng của cô... thật đúng lúc, được tổ chức rất không đến nỗi tồi, rất thoáng. Cái phòng, thật may mắn, vừa làm lối đi qua. Cho nên, cô khó mà từ chối tôi một cuộc đến thăm nữa *(ra và lên thang gác)*.

TUDICÔVA: *(Sợ sệt)* - Tôi thì không khăn cấp lắm *(trốn mắt)*.

(Chú bé Edich vào một mình, không có Sasca. Chú rất nghiêm chỉnh, đến đây vì một câu chuyện hệ trọng)

EDICH: *(Hoàn toàn trịnh trọng)* - Hãy nghe đây, đã có lúc nào chị là đội viên thiếu niên chưa?

NILA: - Đã có.

EDICH: - Thế mà chị đã quên lời thề đội rồi sao, chị đi với tụi Đức, có thể thằng Sasca

đúng.

NILA: - Sasca không đúng. Chị không xấu như Sasca nghĩ đâu. Chị hứa với em, Edich ơi!

EDICH: - Lời hứa đội viên?

NILA: - Lời hứa của đoàn viên cộng sản Lênin.

EDICH: - Có thể chị nói dối, nhưng không hiểu sao, em cứ muốn tin chị.

NILA: - Cảm ơn em, Edich.

EDICH: - Có thể, mặc dù chị là con chó béc-giê đi chằng nữa, thì, như mẹ nói, chính chị không hiểu nhân phẩm của mình, cần phải giáo dục chị, chứ không được...

NILA: - Chứ không được gì? Edich?

EDICH: (*Lúng túng*) - Em không phải là kẻ hay mách lẻo, và em không phản bội đồng chí của mình.

NILA: (*Sau một phút ngừng*) - Em có biết những bài hát đội viên không?

EDICH: - Em không biết hát. Mẹ em bảo, hễ em hát là chó cắn ầm lên. Thằng Sasca hát rất hay.

NILA: - Chúng ta cùng hát nhé. Em có biết bài hát về chú bé đánh trống không. Đó là bài hát yêu thích của chị, từ tuổi ấu thơ. Ta cùng hát nào. Nhưng khẽ thôi.

(Ta bước đi dưới tiếng nổ vang trời

Ta nhìn thẳng vào mặt thần chết

Những đoàn quân, những chiến sĩ lẫm liệt

Những anh hùng Spactac tiến lên

Vang bên tai tiếng trống vang rền

Chú bé đánh trống cùng chúng tôi tiến bước

Trong chiến đấu, em thường đi phía trước

Em dẫn đầu, với người bạn vui tươi

Là chiếc trống con rộn rã oai hùng

Với ngọn lửa Bônsevich trong lòng

Rồi một đêm khi dừng chân tạm nghỉ

Em hát vang bài hát vui tươi

Nhưng viên đạn kẻ thù đã bắn trúng em rồi

Em không kịp hát trọn lời bài hát.)

EDICH: Với nụ cười trên môi

Chú bé đánh trống ngã xuống

(*Nhận thấy Nila ngừng hát và lấy hai tay che mặt*).

Một bài hát chiến đấu!

NILA: - Chiến đấu, Edich ạ, chiến đấu.

NILA - Thôi, em đi đây.

NILA: - Em hãy đến với chị. Ta nói chuyện.

EDICH: - Em biết nói chuyện gì với chị. Còn với bài hát ấy, chị lại làm em rối trí thêm (*chạy ra*).

(*Giọng nói từ phố: Ê, người quét sân đâu? Nila ra. Nhìn vào phòng, thấy rằng không có Nila, Tudicôva vào. Đứng ngập ngừng một lát, sau đó chị ta gõ cửa phòng Dôia*).

DÔIA: (*Xuất hiện*) - Bà lại cái gì nữa?

TUDICÔVA: - Sao cái con ấy may thế! Hả? Trước kia thì đủ đờn, đi khắp nơi trên ô tô với bọn Đức! Còn bây giờ, khi người của mình về... thì lại gặp may.

DÔIA: - Phải, chị thì tụt lại. Đồ hạn gì.

TUDICÔVA: - Đừng có mà đóng cửa. Mà đừng có mà đóng cửa đánh ầm một cái. Cần phải giải quyết vấn đề.

DÔIA: - Thiếu chị thì người ta không giải quyết à?

TUDICÔVA: - Một phương án hoàn toàn khác. Bây giờ cái anh chàng kỹ sư ấy lại đi xếp đặt tình yêu với nó; Như thế thì, nghĩa là, việc đuổi nó ra khỏi cái nhà này sẽ chẳng có lợi gì. Đúng không? Vì người tình anh chàng sẽ đặt việc sửa chữa cái nhà này lên đầu không cần theo hàng thứ gì suốt. Chỉ có một điều là tịch thu cái giường ấy để đèn bù vào nỗi cô quạnh mờ mờ của em?

DÔIA: - Bà đi đi (*khuất sau cửa phòng mình*).

(*Tudicôva ngồi xuống giường. Phêđo xuống thang gác. Anh rất hồi hộp. Nhìn thấy anh, Tudicôva bật dậy, và vẩy rơi xuống nền nhà những tấm ảnh Corrugolich vừa để lại*).

TUDICÔVA: - Việc sửa chữa nhà bây giờ ra sao rồi? (*Lao lại phía Phêđo*). Đồng chí kiến trúc sư thân yêu. Đó không phải là cô ấy! Ồi các ngài, đó không phải là cô ấy! Và đủ đờn với bọn Đức trên ô tô của chúng cũng không phải là cô ấy! Ồi, lạy chúa, không phải cô ấy! Đó chỉ là một sự giống mặt nhau thôi...còn việc sửa chữa nhà cho chúng tôi thì rất cần tiến hành sớm hơn tất cả các nhà khác.

(*Phêđo im lặng. Tudicôva lùi lại và lén vào phòng Dôia. Nila vào. Cô thấy Phêđo đang lo lắng, và cũng nhận ra những chiếc ảnh trong tay anh. Phêđo lại gần Nila. Anh nhìn thẳng vào mặt Nila*).

NILA: (*Không vội ngay*) - Tôi đã lưu ý anh trước rồi, Phêđo.

PHÊĐO: - Phải, với tôi cô có thái độ thật thà đấy.

NILA: - Phêđo...

PHÊĐO: (*Chỉ những tấm ảnh*) - Cái gì đây? Hay tất cả chỉ là sự giống mặt nhau? Nhưng mẹ tôi, mẹ tôi thì lại biết rõ sự thật (*quyết liệt bước lại gần Nila*). Cô đã ăn cắp của tôi...

DÔIA: (*Cùng với Tudicôva từ phòng mình nhìn ra*) - Hừ, thế mà cũng là con người trí thức đấy...

(*Phêđo ra nhanh*).

TUDICÔVA: (*Với Dôia*) - Mà chỗ vào làm gì? Làm gì? Hở? Mà có thấy anh chàng cứ cuống cuống lên quanh con ấy không hả?

DÔIA: - Nhìn kia, cô ấy đang đau khổ.

NILA: - Tôi đau khổ ư (*làm ra vẻ cười*). Tởm tình... hãy suy nghĩ đi! A ha, tôi đã nghe biết bao nhiêu lời tởm tình như thế.

TUDICÔVA: - Từ bọn Đức, con đi ạ!

NILA: - Tình ái cao hơn chính trị. Chính trị thay đổi còn ái tình - không bao giờ (*cầm chiếc phong cầm kích động hát vui*)

Mêri nghịch ngợm ơ

Có nên biết mặt khẩu trái tim em

Chờ ai đó, Mêri, chờ ai đó?
Ngày hôm nay vào lúc nửa đêm?

HẠ MÀN

Màn hai

(Bầu trời buổi chiều được trang hoàng bởi ánh hoàng hôn, hiện rõ qua chỗ vỡ hỏng của bức tường. Bầu trời đỏ rực lên, rung chuyển bởi những tiếng nổ dữ dội của bom, và của những loạt đạn pháo cao xạ, nghe như những chiếc roi khổng lồ quất xuống. Phòng của Nila bây giờ nom đã khác. ở đây bây giờ, ngoài cái giường còn có một chiếc bàn tròn bóng loáng, và một vài chiếc ghế. Những chiếc vali, những đồ vật trong nhà để ngổn ngang. ở góc bên phải là một tấm bình phong không lớn lắm. Sasca và Edich từ phía trên xuống).

SASCA: - Mày thấy không, máy bay của chúng ta đã đuổi cổ những chiếc “Iunners” rồi. Thu quân thôi, én bạc!

EDICH: - Khẽ chứ, lúc nào cũng thế.

SASCA: - Khẽ cái gì? Cái ấy!

EDICH: - Cái ấy là cái gì? Còn khẽ cái gì ấy à? Khẽ cái mồm nói khoác ấy. Ê, mày đã tìm thấy bộ xương cô, ê viên đạn của tôi, ê chiến tranh cái kiểu gì, chiến tranh của tôi ời!

SASCA: - Ông thầy đeo kích ời...Tao chỉ kết bạn với mày, không biết làm gì nhỉ? Này mày hãy kể cho tao về cuốn sách mới nhất đi, không thì tạm biệt, tao không chơi với mày nữa.

EDICH: - Cuốn sách mới nhất không bao giờ đến lượt mày.

(Tsufanôp vào. Ông ta hướng về phía cầu thang).

SASCA: - Ê, đồng chí, ông đi đâu?

TSUFANÔP: - Về phòng, trên kia.

SASCA: *(Hầu như khoái chí)* - Nhưng mà không có trên kia nào cả.

TSUFANÔP: - Không có là thế nào?

EDICH: - Tầng ba bị cháy rồi, lúc ban ngày, bom cháy rơi thẳng vào.

SASCA: *(Cười)* - Bom cháy bao giờ chả rơi thẳng!

(Tsufanôp chạy lại cầu thang, đi lên nhưng rồi lại quay lại ngay, Tudicôva vào. Chị ta đeo tay nải sau lưng)

EDICH: - Mụ Tênacdiê.

TUDICÔVA: - Cái gì, hả?

SASCA: - Đi đi *(hét lên)*. Dù có bầm da tím thịt, chúng ta quyết không sợ quân thù. Các chiến sĩ hãy xông ra chặn! *(chạy ra với Edich)*.

TUDICÔVA: *(Sắp xếp tay nải của mình)* - Nghĩa là tất cả dân chúng bây giờ kéo đến đây. Và cái phòng của tôi đã hoàn toàn bị bom đạn, cũng còn may, là lúc đó tôi không có nhà. Còn ở đây thì đầy cả lên rồi. Đồ đạc của anh, Accadi Igonachiepvich, người ta cũng chuyển xuống đây rồi. May mà kịp cứu.

TSUFANÔP: - Ai mà cố gắng thế!

TUDICÔVA: - Phải, cái con chó ấy đấy. Nó xông thẳng vào lửa lôi ra.

TSUFANÔP: - Con chó, chị nói thế à?

TUDICÔVA: - Bây giờ, như vậy là cả anh cũng sẽ cùng sống với chúng tôi?

(Tsufanôp yên lặng)

Có điều là, có lẽ, không lâu đâu, ai kịp đến thì sơ tán một lần nữa.

TSUFANÔP : - Còn chị, không chuẩn bị sơ tán à?

TUDICÔVA: - Chúng tôi sẽ ở lại hậu phương của kẻ thù đáng nguyên rủa. Anh có thể tin tôi. Trong những ngày đen tối dưới ách chiếm đóng tôi đã sống rất đúng đắn.

TSUFANÔP: - Đây là đồ đạc của chị?

TUDICÔVA : - Tôi vừa mới để - Của tôi. Anh sống độc thân à? Sự đơn độc làm khô héo.

TSUFANÔP: *(Giọng giáo huấn)* - Trong những điều kiện của đời sống chúng ta, con người không thể đơn độc; nhất là khi anh ta lại bị hút vào công việc. Bây giờ, tôi lên trên kia xem tầng nhà bị cháy... *(ra cầu thang)*.

TUDICÔVA: - Tâm hồn mình đang bỏng cháy, mà anh ta thì - lên tầng *(đi theo Tsufanôp)*.

(Nila vào. Theo sau cô là người đàn bà luống tuổi mà chúng ta đã quen biết ở màn một. Bới lục giữa đồ đạc của mình chiếc bánh mỳ gói trong tờ giấy rồi cắt ra từng miếng, bà ta ngồi xuống, vừa ăn vừa uống nước trong cốc).

NGƯỜI ĐÀN BÀ LUỐNG TUỔI: - Tôi nhìn cô, tôi nhìn

NILA: - Bà đừng nhìn.

NGƯỜI ĐÀN BÀ LUỐNG TUỔI: - Ông già trí thức, ngài giáo sư của cô đâu rồi? Ông ấy đặt tấm bình phong - để làm phòng riêng làm việc.

(Lida xuất hiện, đó là một cô gái khá xinh, ăn mặc đẹp, cư xử với một thái độ táo tợn, cái mà ta có thể thấy ở những đứa trẻ được nuông chiều quá mức).

LIDA: - Thắng lợi! Thắng lợi!

NILA: *(Rùng mình)* - Cái gì?

LIDA: - Người ta đã làm xong thủ tục cho mình. Mình sẽ đi trong biên chế tổ đội tiên phong.

NILA: - Đó cũng là thắng lợi à?

LIDA: - Đối với ai thì thế nào, chứ còn đối với mình thì... *(táo tợn một cách giả tạo, hát)*. Đây này, chính bộ đồ ấy đây, hết ý, hả?

NILA: *(Về hùa)* - Hết ý. Với thời gian, bộ quần áo này sẽ được giữ gìn trong viện bảo tàng. Sau khi cậu đã hoàn thành trong nó những chiến công ngoài chiến trường.

LIDA: - Cứ việc cười đi, nào!

NILA: - Một nữ anh hùng tương lai, và theo cách nói trẻ con thì cậu sẽ phồng mũi lên!

LIDA: *(Khiêu khích)* - Thì sao, nếu như thực tế là như thế. Đoàn văn công ngẫu nhiên sa vào sự bố trí của kẻ thù. Chúng mình sẽ đánh trả, sẽ đoạt vũ khí, và mình sẽ bắn súng máy...

NILA: - Cậu biết bắn...?

LIDA: - Biết! Tại mình đã học. Còn học cả băng bó vết thương nữa.

NILA: - Người ta sẽ treo bộ quần áo của cậu trong viện bảo tàng.

NGƯỜI ĐÀN BÀ LUỐNG TUỔI: - Cô sẽ ra đấy mà đào chiến hào *(với Nila)* nếu như các cậu con trai ở tầng gác chúng tôi, cái cậu mặc áo lót thủy thủ ấy thì cô bảo là tôi để bánh mỳ cho cậu ấy.

NILA: - Tôi sẽ nói.

NGƯỜI ĐÀN BÀ LUÔNG TUỔI: -Hãy nghe đây, con chim nhỏ, cô có thể hỏi chàng trai mặc áo lót thủy thủ ấy về những chiến công. Cậu ta có thể hàng buổi lặn dưới đáy sông, thu lượm cả một trạm điện bị phá vụn ra từng mảnh.

(Tudicôva từ cầu thang gác xuống).

TUDICÔVA: *(Với Nila)* - Mày đọc thông viết thạo, mày hãy nói, xúc phạm là cái từ gì hả? Có nghĩa lý gì hả? Tao có thể kiện lên toà vì sự thoá mạ đó, hả?

NILA: - Không còn nghi ngờ gì nữa. Thằng, hãy đi thẳng lên toà, nếu như ông ấy đã đến.

TUDICÔVA: *(Giơ nắm đấm đe dọa)* - Tao sẽ cho biết thế nào là Xơ-úc-phờ-am nào! *(Chạy ra).*

NGƯỜI ĐÀN BÀ LUÔNG TUỔI: - Cái cô hung hung ấy không biết xấu hổ khi lẩn tránh chiến hào hay sao. ở đây ngày và đêm... Cả ba đứa con tôi đang ở mặt trận *(ra)*.

NILA: - Nếu như mọi việc của cậu đã xong thì mình cũng vào việc của mình đây.

LIDA: - Khoan đã, ngày mai anh Mica của mình được nghỉ một buổi chiều, không có công việc quân nhu nào hết, chúng mình sẽ đến cậu, được không?

NILA: - Xin lỗi, mình không muốn...

LIDA: *(Lấy ngón tay dọa)* - Mica thích cậu đấy.

NILA: - Thế thì việc cùng với anh ta đến mình thì có ý nghĩa gì đối với cậu?

LIDA: - Mình không nghĩ rằng Mica lại... Tuy nhiên, mình không nài. Đơn giản là Mica yêu cậu... Thế nào, chúng ta sẽ ngồi với nhau buổi chiều chứ?

NILA: *(Chuyển sang đùa)* - Cậu thấy đấy, thậm chí anh ta yêu cậu! Không, không, tốt hơn hết là mọi sự sẽ qua mà không có cuộc gặp gỡ ấy.

LIDA: - Tuỳ cậu. *(Đi ra và một lần nữa trưng bộ quần áo mới)* Hết ý không?

NILA: - Lộng lẫy!

(Phêđo vào, dừng lại ở ngưỡng cửa)

LIDA: *(Hạ giọng)* - Ô, ồ, đến cậu phỏng? Thú vị đấy... cậu, hình như, bối rối hả? Ngay bây giờ, hãy giới thiệu anh ấy với mình đi!

NILA: - Đi đi. Lần khác.

LIDA: - Tạm biệt! *(Ra và lại trưng tất cả: sự trẻ trung, dáng đi và quần áo).*

PHÊĐO: - Xin chào, Nila. Tôi đến để nói *(cố gắng nén xúc động)* rằng... Tôi đã xúc phạm Nila. Điều đó thật là thô lỗ, không xứng đáng... Nila có tha lỗi cho tôi không?

NILA: - Anh đến đây chỉ vì thế thôi à?

PHÊĐO: - Tôi muốn nói với Nila rằng tôi sẵn sàng quên đi cái quá khứ của Nila.

NILA: - Có nghĩa là, cái quá khứ của tôi, nếu như nó như thế, như là anh tưởng, thì anh cũng có thể quên nó đi chứ gì?

PHÊĐO: - Đúng! Nila. Chúng ta đang khôi phục những thành phố. Và cũng phải khôi phục cả những tâm hồn. Chiến tranh đã làm hư hỏng những tâm hồn không ít đâu. Cô hãy còn trẻ! Tôi yêu cô, tôi yêu cô, Nila có hiểu không? Tôi không muốn mất cô. Tôi đã nghĩ tất cả. Chúng ta sẽ đi tới thành phố khác, tới Tambôp!

NILA: - Chạy trốn à?

PHÊĐO: - Em thân yêu, biết làm thế nào? ở đó người ta sẽ quên em đi. Mà anh thì anh tin, bằng trái tim, anh đoán rằng, em là người tốt.

NILA: Cảm ơn, nhưng em sẽ không đi đâu khỏi đây cả.

PHÊĐO: - Thế à? Còn anh, anh cũng sẽ không lùi bước, anh sẽ dùng sức mạnh để kéo em đi.

NILA: - Thế là thế nào?

PHÊĐO: - Anh sẽ tìm ra phương sách.

NILA: - Tốt hơn hết là anh nên tìm ra phương sách phân tích những tình cảm của mình.

PHÊĐO: - Anh đến vì anh đã phân tích. Bà anh, một người rất tốt, sống ở thành phố Tambôp. Em sẽ ở đây với bà một thời gian, rồi anh sẽ đến.

NILA: (*Khẽ, nhưng nồng nhiệt*) - Anh định che giấu cho ai, dung thứ cho ai? Một con phản bội, một con đĩ, một con chó Đức. Những người qua đường nhỏ vào nó, bọn trẻ con ném đá vào nó, một thằng bé, thậm chí còn thủ cả lựu đạn... Anh sẽ nói thế nào, đã man ư? Không, như thế là nhân đạo đấy.

PHÊĐO: - Cô nói cái gì?

NILA : - Còn anh, anh thì nói sùi bọt mép ra - “Chúng ta sẽ đi khỏi đây, chúng ta sẽ trốn...” Thật xấu hổ, Phêđo! Anh là một phi công, một con người chiến đấu. Danh dự của anh đâu, đồng chí thiếu ư?

PHÊĐO: - Cô, cô xạc tôi đấy à?

NILA : - Ôi, thế đấy. Thế là quên mất danh dự của anh. Xin lỗi. Tôi xạc - thế thì tôi thật. Sao tôi lại dám thế nhỉ? Tôi là một con chó kia mà?

PHÊĐO: - Xin lỗi, tôi không chờ đợi.

NILA : - Anh chờ đợi cái con súc sinh hàm ơn nó ngã vào ngực anh và làm ướt đầm cái áo va-rơ của anh bằng những giọt nước mắt chứ gì?

PHÊĐO: - Thế thì cô là ai cơ chứ? Là ai?

NILA : - Điều đó anh đã biết!

PHÊĐO: - Biết rằng cô có hai bộ mặt, hai tâm hồn?

NILA : - Tôi chỉ có một tâm hồn.

PHÊĐO: - Bây giờ thì tôi tin, tôi hoàn toàn tin.

(*Maria Igornachiepna vào*).

NILA : (*Không nhìn thấy người vào*) - Anh tin vào cái gì?

PHÊĐO: - Mẹ, đó thật là hạnh phúc, con đã hiểu cô ấy.

MARIA IGORNACHIEPNA: - Hãy tỉnh táo, Phêđo.

PHÊĐO: - Mẹ, con đề nghị cô ấy trốn đi. Giá mà mẹ nghe cô ấy xạc cho con một trận.

NILA: - Xin lỗi, tôi phải đi.

PHÊĐO: - Nila!

NILA: - Sau trận oanh tạc, nhiều thứ phải dọn dẹp (*ra*).

PHÊĐO: - Mẹ có biết không, trước kia con không thể dẫn ra cái gì để bảo vệ Nila mà chỉ thấy một điều là cô ấy có đôi mắt trung thực... Còn bây giờ thì con đã biết. Cô ấy là một người cao quý, một người kiêu hãnh.

(*Tsufanôp từ cầu thang xuống*)

Cô ấy đã chinh cho con một trận, cứ y như là chính ủy ấy.

TSUFANÔP : - Một trò chơi thông thường.

MARIA IGORNACHIEPNA: - Thế nào, cậu Accadi?

TSUFANÔP : - Cái con bệ rạc ấy nó làm ra về một luật sư về đạo đức Xô Viết. Tôi nghe thấy hết rồi. Phải, tôi ở trên kia - xem cái phòng của mình bị phá hoại như thế nào. Và khi xuống tôi đã dừng lại ở cầu thang.

PHÊĐO: - Cậu có thể cứ xuống, việc gì phải dừng lại ở cầu thang.

TSUFANÔP : - Tôi thấy thú vị.

PHÊĐO: - Như thế không nghiêm túc lắm đâu, cậu Accadi ạ.

TSUFANÔP : - Phêđo, anh nên dứt ra khỏi con bé ấy thôi.

PHÊĐO: - Cậu, cháu rất hài lòng nghe cậu trong công việc. Còn lại thì cháu muốn giữ một sự độc lập nhất định.

TSUFANÔP : - Tôi có trách nhiệm không phải chỉ vì phận sự của mình trong công việc khôi phục, mà đối với cả con người. Anh tự hạ thấp bản thân đến mức cho phép mình trử tình lung tung với cái con...

MARIA IGONACHIEPNA: - Cậu Accadi, cậu bình vực sự trong sạch và trung thực. Thế thì bản thân cậu cũng phải đứng đắn đã: Phêđo yêu con bé ấy khi chưa biết rằng con bé ấy là ai? Người như thế nào?

TSUFANÔP: - Nhưng bây giờ thì nó biết. Tại sao nó không từ bỏ con bé ấy. Còn tôi, tôi phải dung thứ cái đó chắc? Hãy tính xem, Phêđo, cậu cảm thấy là... hoàn toàn bất tiện. Cậu giữ chỗ làm cho cháu mình. Người ta sẽ không phê phán cậu là gia đình chủ nghĩa, khi mà thằng cháu có thái độ cư xử đúng đắn. Nhưng cháu cứ thử vấp mà xem, mà thế nào cháu cũng vấp vấp trong mối quan hệ này thôi!... Cháu hãy chọn ngay: hoặc là công tác, hoặc là, là sự... liều lĩnh đó...

PHÊĐO: - Bây giờ cháu đã hiểu, cái gì làm cho cậu quan tâm hơn cả.

TSUFANÔP: - Là cậu ngăn ngừa cháu trước thế, Phêđo.

PHÊĐO: - Một cung bậc phức tạp nhất của những tình cảm cao quý nhất! Tạm biệt, mẹ (*ra*).

TSUFANÔP: - Thế đấy, bọn trẻ chúng nó thế đấy. Yêu đương lung tung không có sự phân tích gì cả, sống bừa bãi không có ý nghĩa gì cả. Chiến tranh vừa xảy ra... không thì...

MARIA IGONACHIEPNA: - Tuổi trẻ hy sinh ngoài mặt trận, còn cậu...

TSUFANÔP: - Tôi nhìn xa hơn và sâu hơn, tôi nhìn thấy chiều hướng.

MARIA IGONACHIEPNA: - Cũng may là cậu là cán bộ quản lý, chứ không phải là cán bộ chính trị. Lớp trẻ... theo tôi thì chúng mà thế nào cháu cũng vấp vấp trong mối quan hệ này thôi!... Cháu hãy chọn ngay: hoặc là công tác, hoặc là, là sự... liều lĩnh đó...

PHÊĐO: - Bây giờ cháu đã hiểu, cái gì làm cho cậu quan tâm hơn cả.

TSUFANÔP: - Là cậu ngăn ngừa cháu trước thế, Phêđo.

PHÊĐO: - Một cung bậc phức tạp nhất của những tình cảm cao quý nhất! Tạm biệt, mẹ (*ra*).

TSUFANÔP: - Thế đấy, bọn trẻ chúng nó thế đấy. Yêu đương lung tung không có sự phân tích gì cả, sống bừa bãi không có ý nghĩa gì cả. Chiến tranh vừa xảy ra... không thì...

MARIA IGONACHIEPNA: - Tuổi trẻ hy sinh ngoài mặt trận, còn cậu...

TSUFANÔP: - Tôi nhìn xa hơn và sâu hơn, tôi nhìn thấy chiều hướng.

MARIA IGONACHIEPNA: - Cũng may là cậu là cán bộ quản lý, chứ không phải là cán bộ chính trị. Lớp trẻ... theo tôi thì chúng Accadi ạ, cậu chỉ từ cái quá khứ xa xưa luôn luôn yên ổn của cậu mà dậy dỗ, phán xử một cách quá đơn giản.

TSUFANÔP: - Tôi - từ xa xưa ấy à? Tôi luôn luôn xây dựng, luôn luôn sáng tạo.

MARIA IGONACHIEPNA: - Tôi biết, cậu đã xây dựng như thế nào?

TSUFANÔP: - Chị đã bắt đầu trả thù tôi vì thằng con trai của chị đẩy phông? Song chị hãy nhớ lấy lời tôi: Cái trò liều lĩnh đó sẽ giết thằng bé (*ra*).

(*Dôia đi ra từ phòng mình*).

DÔIA: - Xin lỗi, chào bà.

(*Maria Igonachiepna yên lặng, cúi đầu*).

Chưa chợp mắt một tý thì đã phải vào ca đêm. Chúng tôi sửa chữa xe tăng. Ôi, thật đau lòng khi nhìn chúng, những chiếc xe tăng bị thương! Chiến tranh làm tàn phế cả con người và sắt thép.

(*Nhà trí thức vào. Ông cúi đầu chào và khuất vào sau tấm bình phong của mình*).

MARIA IGONACHIEPNA: - Đôia, chị hãy nói, chị có giao thiệp với cô bạn hàng xóm: Nila Sniscô chứ? Chị nghĩ gì về cô ấy?

DÔIA: - Cháu khó nghĩ quá. Đôi khi, cháu có cảm tưởng như thể cầm cái mỏ hàn, cháu là thợ điện mà, cầm và đi một đường lên mặt nó, cả ngang lẫn dọc... Nhưng một lần khác, khi cô ấy còn lại một mình, bà sẽ không tin đâu, chao ôi, cô ấy hát.

MARIA IGONACHIEPNA: - Nó hát cái gì?

DÔIA: - Những bài hát Xô Viết, những bài hát của chúng ta. Cô ấy hát khe khẽ, thì thầm, nhưng như bao trùm lấy cả tâm hồn. Đứng sau cửa, và nghe cô ấy hát thì không tài nào dứt ra được. Thật là một cô gái kỳ lạ cũng như là hai nửa của một tấm hàn mà đường hàn không thể nhìn thấy.

NHÀ TRÍ THỨC: - (*Thò đầu qua phía trên tấm bình phong*). Xin lỗi cô ta hát những bài ca bằng tiếng Đức nữa. Phát âm đặc giọng Berlin. Một trí tuệ được thể đá ném tới và những bãi nước bọt nhỏ tới. Đây là nguy hiểm hơn?

NILA: - Tất cả, cuối cùng sẽ bay qua đi... cả những mảnh đạn pháo cao xạ cả những bãi nước bọt.

MARIA IGONACHIEPNA: - Ôi, thật là lạc quan. Nó bị cái gì bắt buộc?

NILA: - Chỉ một hy vọng.

MARIA IGONACHIEPNA: - Cháu có hy vọng vào một cái gì đó nghiêm chỉnh không?

NILA: - Vâng, nghiêm chỉnh. Thứ nhất, cháu nghĩ rằng cháu sẽ tốt nghiệp đại học. Và điều này nữa, trong cuộc đời mình, như bác biết đấy, cháu chưa được gọi ai là mẹ. Và bây giờ cháu rất hy vọng... (*chộp qua nước mắt, say mê và hồn nhiên*). Cháu biết làm tất cả, biết làm tất cả một cách quyết định.

(*Maria Igonachiepna yên lặng*)

Cuộc đời đã dạy cháu...

MARIA IGONACHIEPNA: - Bác hy vọng rằng những giọt nước mắt ấy là chân thật.

NILA: - Bác thấy chúng, những giọt nước mắt ấy ở đâu (*đưa tay lên mắt*).

MARIA IGONACHIEPNA: - (*Nắm lấy tay Nila, nhìn chăm chú*) Cháu đã bị thương à?

NILA: (*Rút tay lại*) - Cháu? (*làm bộ cười*) Phải chăng đó là mảnh chai sâm banh vỡ bắn vào?

MARIA IGONACHIEPNA: - Đó là vết thương do đạn bắn vào... Nhớ rằng, tôi là một nhà

phẫu thuật.

NILA: - Thế thì sao, người ta vẫn bắn vào những con chó.

MARIA IGONACHIEPNA: - Những viên đạn Đức, hay đạn Nga đều để lại một dấu thương tích như nhau (*sau một phút ngừng*). Còn bầu trời ngày hôm nay thì...trong sáng hơn. Tôi yêu những buổi hoàng hôn, những buổi chiều yên tĩnh (*ra*).

NILA: (*Một mình*) - Mẹ, mẹ...

(*Xuất hiện một người mặc áo khoác kiểu của lính cũ, đội mũ chào mào, tay bị thương cuốn băng và treo lên cổ. Anh chăm chú nhìn... và bước gần lại chỗ Nila*).

NILA: Ông hỏi ai? (*Nhìn vào mặt người vừa vào, giật mình*). Mitrôfanôp! (*Xúc động bỏ rơi tay*) đồng chí Mitrôfanôp

MITRÔFANÔP: - Khẽ nào. Chào cô bé, từng phút người ta có thể vào đây. Hãy nhớ thế này: chú từ quân y viện, chú tìm quê của mình.

NILA: (*Vui sướng quá*) - Cháu nghe chú.

MITRÔFANÔP: - Cháu nghe à? Cái gì đã giúp cháu vẫn đứng vững? Thứ vũ khí nào?

NILA: - Tự cháu cũng không biết.

MITRÔFANÔP: - Cháu, người em gái, người bạn chiến đấu của chú.

(*Đặt tay lên vai Nila*):

“Ta bước đi dưới tiếng nổ vang trời

Ta nhìn thẳng vào mặt thần chết?”

Thế nào?

NILA: - Thà bao nhiêu năm sống giữa kẻ thù, còn hơn một ngày phải làm kẻ thù giữa đồng bào của mình.

MITRÔFANÔP: - Cháu là cô bé đánh trống, oai hùng của chúng ta. Tất cả, chú hiểu tất cả. Một việc: Chị Tudicôva nào đó đã nhìn cháu như là một con chó - một việc khác (*rất thận trọng*): Cậu Phêđo Abramop là một chàng trai nhiệt tình, thẳng thắn. Rất rõ ràng là cậu ấy có tình cảm chân chính với cháu.

NILA: (*Cười và đánh giá được sự am hiểu của Mitrôfanôp*) - Cháu cố gắng không nghĩ tới chuyện ấy nữa. Xin hứa.

MITRÔFANÔP: - Cháu chịu đựng được chứ?

NILA: - Nếu nói về thủ tiêu tên Fôn Ranner, thì cháu cảm thấy như là sau tất cả những gì đã xảy ra, cháu đã mệt mỏi...

MITRÔFANÔP: - Thế, có nghĩa là cháu vẫn đứng vững?

(*Nila gật đầu*).

Chú biết nhưng dấu sao tự chú cũng tới, tự chú tới để khẳng định cho nó mạnh mẽ hơn. Hãy chú ý lắng nghe đây, Nila: Phía trước là khó khăn nhất. Bọn Đức đã gài lại đây, trên vùng lãnh thổ tiền phương một mạng lưới tình báo rất tích cực. Bây giờ từ đâu mỗi nào ta lần tới nó? Cái chính là không có thì giờ chờ đợi nữa. Bây giờ chúng ta không thể để cho cái bọn ấy hoạt động ngay giữa mũi chúng ta. Cháu biết không, có một đầu mối. Đó là tên đại úy quân nhu Mikhain Stavinski, cái tên ấy cháu biết chứ?

NILA: - Đó là bạn của cái Lida, bạn cháu. Nó gọi thằng ấy là Mica. Chúng cháu đã làm quen, bây giờ, không biết vì sao cái thằng Mica ấy muốn gặp cháu.

MITRÔFANÔP: - Thế đấy, cái thằng Mica Stavinski chính là tên mật thám Đức Fridric Brenco.

NILA: - Tội nghiệp con Lida.

MITRÔFANÔP: - Với sự hỗ trợ của Bộ tư lệnh, chúng ta đã tạo cho nó sự kiểm tra giấy tờ thông thường. Và bây giờ trong thành phố, nó cảm thấy mình hoàn toàn tự do.

NILA: - Tại sao nó cứ chĩa vào cháu.

MITRÔFANÔP: - Brenco nhận một nhiệm vụ đặc biệt quan trọng: Làm sáng tỏ trường hợp đầu mối nào ta lần tới nó? Cái chính là không có thì giờ chờ đợi nữa. Bây giờ chúng ta không thể để cho cái bọn ấy hoạt động ngay giữa mũi chúng ta. Cháu biết không, có một đầu mối. Đó là tên đại úy quân nhu Mikhain Stavinski, cái tên ấy cháu biết chứ?

NILA: - Đó là bạn của cái Lida, bạn cháu. Nó gọi thằng ấy là Mica. Chúng cháu đã làm quen, bây giờ, không biết vì sao cái thằng Mica ấy muốn gặp cháu.

MITRÔFANÔP: - Thế đấy, cái thằng Mica Stavinski chính là tên mật thám Đức Fridric Brenco.

NILA: - Tội nghiệp con Lida.

MITRÔFANÔP: - Với sự hỗ trợ của Bộ tư lệnh, chúng ta đã tạo cho nó sự kiểm tra giấy tờ thông thường. Và bây giờ trong thành phố, nó cảm thấy mình hoàn toàn tự do.

NILA: - Tại sao nó cứ chĩa vào cháu.

MITRÔFANÔP: - Brenco nhận một nhiệm vụ đặc biệt quan trọng: Làm sáng tỏ trường hợp khác màng lưới tình báo của kẻ thù.

NILA: - Rõ. Ta bắt đầu từ đâu?

MITRÔFANÔP: - Trước hết, gặp tên đó.

(Có người nào đó đi qua sau cửa. Mitrôfanôp nhìn ra, sau đó dẫn Nila đến chỗ tường vỡ và chúng ta không nghe thấy tiếng anh nói. Rồi...)

NILA: *(Sau khi nghe Mitrôfanôp)* - Tất cả chỉ có thế ạ.

MITRÔFANÔP: - Đúng, chỉ có thế. Bây giờ chúng ta sẽ lại thoả thuận một điều nữa. Khi nào có thể để cháu xuất đầu lộ diện, khi nào cháu có thể ra công khai, trở lại là chính cháu trước con mắt của những người thân cận nhất, thậm chí trước con mắt của một người, đúng, đúng chỉ cần một người thôi...thì chú sẽ cho cháu biết. Bằng mẫu giấy. Thế nào?

NILA: - Ngộ không bằng mẫu giấy?

MITRÔFANÔP: - Bằng gì... thì chú sẽ nghĩ.

NILA: - Nếu như có thể, thì cháu đề nghị - Thẻ đoàn viên của cháu.

MITRÔFANÔP: - Thẻ đoàn viên à?

NILA: - Vâng, để cháu giữ bên mình. Cháu sẽ giấu kín, chú đừng lo! Chỉ cần lắm cháu mới đưa ra!

MITRÔFANÔP: *(Lo lắng)* - Có thể là như thế, có thể là như thế *(chìa tay và ra)*.

(Đèn tắt. Trong bóng tối vang lên tiếng nổ của pháo cao xạ, tiếng rít của còi báo động. Sau đó khi ánh sáng bật lên, ta nhìn thấy những chiếc đèn điện được cột chắc vào chùm đèn đã gãy và được phủ bằng những cây hoa Hupblông. Để nguy trang ánh sáng, người ta dùng một hậu đài được chia làm hai phần nhằm trang trí một vở diễn trong những ngày tạm chiếm. Một nửa của pháo đài Đức được tạo hình trên hậu đài, ngoài cửa sổ, phía trái.

Còn phía phải, một nửa khác thì che trùm chỗ nứt hổng của bức tường. Một chiếc bàn lớn, trên đó bày la liệt những chai, những đồ nhấm. Dôia dựa lưng vào cửa buồng mình ngồi ngủ. Tudicôva vào lấy đĩa xiên một miếng giò (Kenbasa) rồi cho vào mồm. Nhìn thấy Dôia, chị ta đi lại gần).

TUDICÔVA: - Dôia! Ê! Ngủ à? Sao nó không ở phòng của nó nhỉ? (*Đẩy cửa*) Đứng rồi. Ôi những chiếc xe tăng làm cho con bé khôn khổ. Ngủ rũ ra ngay dưới cửa buồng mình. Dôia ! Dôia ! Dậy!

DÔIA: (*Trong giấc mơ*) - Aliôsa, chiếc xe tăng của anh phải không Aliôsa?

TUDICÔVA: - Aliôsa nào của mày, dậy đi, người ta nói (*lay Dôia*).

DÔIA: - Để yên nào.

TUDICÔVA: - Dậy!

DÔIA: - Bà làm sao thế? Tôi làm ca đêm (*lại ngủ*).

TUDICÔVA: - Làm ca đêm à! Mày vừa mới lê về... ôi thật là cực hình!

DÔIA: (*Với đôi mắt còn nhắm*) - Tôi vừa nằm mơ thấy Aliôsa. Bà thật là cái đồ không có tâm hồn.

TUDICÔVA: - Sao lại ngủ ngay dưới cửa nhà thế, hả! Hãy đi vào phòng đi.

DÔIA: (*Có người lại*) - Tôi làm mất chìa khoá rồi (*neho mắt nhìn chùm đèn*). Đèn điện chiếu sáng... Người thợ lặn của chúng ta cố gắng thật vô ích... Khôi phục nhà máy điện! (*đi lại gần bàn*) Cửa kẻ nào, những thứ xa xỉ này? Giò...

TUDICÔVA: - Nila tiếp khách.

DÔIA: - Họ đâu, khách khứa ấy?

TUDICÔVA: - Đang ngồi dưới hầm, cả Nila, cả khách khứa... chưa báo yên.

DÔIA: (*Nhớ lại*) - à, lúc vào đây, tôi có nghe thấy tiếng còi báo động.

TUDICÔVA: - Cả tiếng súng cao xạ, mày không nghe thấy à?

DÔIA: - Lúc đó thì tôi đã không nghe thấy gì rồi. Tôi đã nằm mê. Bà ác thật, bà không để tôi nhìn thấy anh Aliôsa.

TUDICÔVA: - Mày đánh mất chìa khoá cửa. Đập cửa ra chứ!

DÔIA: - Tiếc rằng cửa rất chắc.

TUDICÔVA: - Thế thì hãy xuống hầm mà ngồi... Rồi thì ở đó tha hồ mà nhìn thấy Aliôsa của mày. Tao không có thời giờ với mày nữa...Nila và khách khứa sắp sửa quay lên đây.

DÔIA: - Luôn mồm Nila, Nila... quý nhau thế cơ à?

TUDICÔVA: - Có chuyện gì, mày sẽ đi với người nhà mày. Còn tao, tao ở lại đây, dưới ách bọn phát xít.

DÔIA: - Chúng ta sẽ không để mất thành phố.

TUDICÔVA: - Chuyện vớ vẩn... đài của chúng ta biết rõ hơn. Còn tao, tao sẽ phải sống với con chó ấy ở đây, dưới ách bọn Đức trong khi chờ người của chúng ta trở về.

DÔIA: - Cho tôi một tờ giấy. Tôi muốn viết thư gửi tới đơn vị Aliôsa. Tôi không nhận được thư trả lời của Aliôsa.

TUDICÔVA: - Lấy đi, rồi chui xuống hầm. Dưới đó có đèn sáng đấy.

(Nila, Lida và Mikhain Stavinski, mặc quân phục, hầm đại úy, vào. Quần áo hần ăn mặc không chỉnh tề, nhưng nếu quan sát kỹ thì thấy là hần cũng không cố gắng để mặc cho

chỉnh tề hơn. Hắn kéo cho ngay ngắn chiếc áo ngoài được thắt trong chiếc thắt lưng và không cài lại khoá chiếc thắt lưng, đã ít nhiều bị xuêch xoạc. Nụ cười rộng, có thể nói, luôn luôn thường trực trên mặt hắn. Mớ tóc màu vàng sáng được chải mượt trên đầu nom không “ăn” với nụ cười tự nhiên ấy lắm).

STAVINSKI: - Nhìn kìa, Nila, đến nhập bọn với chúng ta, nom rất có cảm tình. Có điều là đôi mắt thì có vẻ mệt mỏi.

NILA: (*Suồng sã*) - Dôia thân mến! Nhập bọn với chúng mình đi. xin giới thiệu: các bạn mình: Mica Stavinski...

LIDA: - Pie, các cậu biết không. Pie Bêdukhốp... một nhân vật điển hình! Hãy nhìn kìa, anh ấy đứng đôi chân, lại còn nụ cười nữa chứ.

NILA: - Các bạn, cô hàng xóm của tôi gọi là Dôia.

DÔIA: - Thế này là các người mừng cuộc vui gì đây.

TUDICÔVA: - Mày hãy nốc, hãy nốc cái cốc này đi!

DÔIA: - Có thể là trong giờ phút này, anh Aliôsa của tôi đã chết vì những vết thương đây, còn ở đây thì các người... cả sĩ quan quân đội cũng...

NILA: (*Cười*) - Mica, anh bị điểm hai đạo đức nhé.

DÔIA: - Còn mày thì điểm 1, 1 hãy còn là hạnh phúc đấy, mày, cái con chó Đức, mày vui sướng hả?

NILA: - Đó là bản tính của tôi.

- Con chó nghĩa là thế nào?

DÔIA: - Mày đã từng vẫy đuôi với bọn Đức, bây giờ lại quăn với người của chúng tao hả?

LIDA: - Với bọn Đức à? Xin lỗi. Mica đừng đứng với nó, mà với em cơ!

DÔIA: - Tao trộm nghĩ, dù sao mày vẫn còn là người - dù chỉ một tẹo thôi.

NILA: (*Cười*) - Xem kìa, chưa có rượu mà bà chị đã lão đảo.

DÔIA: - Lần sau, tao còn thấy mày hát những bài hát của chúng tao, thì tao sẽ đập chết, biết không (*ra*).

LIDA: - (*Nói thầm với Stavinski*) Mica, nó sống với bọn Đức à? Anh Mica, hãy nghe em, như thế thì...

NILA: - Thì thầm với nhau trước mặt cả hội. Chướng lắm. ta cạ chén vì sự giáo dục tốt nào.

TUDICÔVA: - Vì sự thoả mãn của chúng ta.

STAVINSKI: - Cậu Lida bé nhỏ của tôi ghen à?

LIDA: - Em - ghen ấy à? Anh thật là người phi chính trị.

NILA: - Những con người buồn tẻ (*với Tudicôva*) Ta hát chứ, chị Tudicôva? (*Cầm phong cầm*).

(*Corugolích vào, đeo máy ảnh*).

CORUGOLICH: - Chào, lời chào mặt trận (*nhắm ống kính*) Một phút.

STAVINSKI: (*Nhóm bật dậy gay gắt*) - Anh cút đi!

NILA: - Hoan hô, ông Corugolich! Hãy chụp ảnh tôi trong nhóm ngài đại úy Xô viết. Khi bọn Đức quay trở lại ông sẽ moi được ở tôi một món khố vì tấm ảnh đó đấy, Các bạn, đây là thợ chụp ảnh riêng của tôi. Silanti Corugolich, người ghi lại bằng hình ảnh từng bước đi của tôi.

CORUGOLICH: - Fau Nila. Lần cuối cùng tôi đến đây. Hãy bỏ ra một ngàn rúp để lấy...

NILA: (*Cười*) - Lấy những chiếc phim chết người, những chiếc phim bôi nhọ người ta chứ gì?... con phản bội Tổ quốc hèn hạ Nila Sniscô trong những ngày đen tối dưới ách chiếm đóng. Nó còn kịp chạy trốn khi mà bọn Đức còn chưa quay lại đây.

CORUGOLICH: - Tôi muốn bán những chiếc phim đó... cô biết đấy, Fau Nila tôi chỉ làm điều tôi muốn.

STAVINSKI: - (*Rót rượu*) Này, ông uống đi.

CORUGOLICH: - à, cái này, tôi cũng muốn. Cái từ mới buồn cười làm sao: tôi muốn, tôi... muốn... rượu ! (*Uống*).

STAVINSKI: - Nghĩa là, có thể nói, ông là người những nhiều?

CORUGOLICH: - Điều đó, tôi không muốn nghe (*xán lại chai rượu*) các ngài moi đâu ra thứ Cô-nhắc Tây này? Đó là điều tôi muốn biết.

TUDICÔVA: - Còn tôi, không muốn trả lời anh.

CORUGOLICH: - Cô dám láo thế... cái con vật nguyên thủy!

LIDA: - Mica, em đến bị đuổi khỏi đoàn văn công hòa tuyến mắt.

NILA: - Ôi, Mica, anh không phải là để cho nó, tốt hơn hết là hãy yêu tôi này này.

LIDA: - Thật là trắng trợn.

(*Tiếng rít của máy bay bổ nhào. Tiếng bom nổ rất gần, tường rung lên. Cốc rơi từ trên bàn xuống*).

TUDICÔVA: - Đây, máy bay bọn phát xít.

STAVINSKI: - Máy ông dân phòng ngập trượt.

CORUGOLICH: - Tôi mu... ớn xuống đó, xuống hầm...

(*Lại có tiếng máy bay bổ nhào. Tudicôva, Corugolich, và Lida chạy ra*).

NILA: - Tôi chẳng có gì để mất.

STAVINSKI: - Cô đau khổ lắm, trong thời kỳ tạm chiến phải không?

NILA: - Xin lỗi. Tôi chán ngấy trả lời những câu hỏi đại loại như vậy.

Và nói chung, anh Mica, một sĩ quan thậm chí có thể là một đảng viên, mà dám nhập hội nhậu nhẹt trong bộ tham mưu...! Rõ chưa?

STAVINSKI : (*Hù lại*) - Tôi không giả định...

NILA: - Cái gì, hoảng sợ à, ngài đại úy (*cười*). Ôi, ngài lại huh lại kia... Ngài không thấy là chỉ có một mình chúng ta sao!

STAVINSKI : (*Nghiêm nghị giả vờ*) - Cô cũng đã giao thiệp với bọn Đức?

NILA: - Còn anh nom rất giống người Đức, ôi lạy chúa!

STAVINSKI: - Giống ở chỗ nào?

NILA: - Thế đấy, một chỗ nào đó.

STAVINSKI: - Cô hãy quăng cái đó đi, quăng đi!

NILA: - Kia, sao anh lại giật lùi thế. Phải chăng tôi không làm anh thích, Pie Bôdukhop?

STAVINSKI: (*Hút thuốc*) - Thế nào, với bọn Đức thích thú hơn à?

NILA: - Cũng là những con vật khá đấy.

STAVINSKI : - Phải, nhiều tên trong bọn chúng đã nằm lại trên mảnh đất chúng ta. Và sự trừng phạt mà các chiến sĩ của chúng ta, những người lính, người du kích, mang trên những lưỡi lê đầu súng của mình, dù cô có nói gì, thì đó cũng là sự trừng phạt thiêng liêng.

NILA: - Ôi, tôi vẫn nhớ nó, con thú dữ, tên dân đảng, Otto Fôn Renner.

STAVINSKI: - Đúng, đúng, Fôn Renner trên tất cả các báo của chúng ta đều đã công bố. Làm thế nào mà người của chúng ta lại mưu trí thế nhỉ? Bởi chúng nó, tội Đức ấy, bảo vệ lão ta ghê lắm cơ mà?

NILA: - Báo chí! Phải chăng các tờ báo ấy lại đi công bố sự thật về vụ đó hay sao?

STAVINSKI: - Nào, ta cạ chén, từng cốc một, cạ hết.

NILA: - Buồn tẻ! (*Uống rượu, hát*)

(Canh khuya thân gái dặm trường

Đêm Libenstrai

Lạnh lẽo không lường).

STAVINSKI: - Dẫu sao, tôi cũng đã quen tin vào báo chí của chúng ta rồi. Thực ra thì chuyện gì đã xảy ra với cái lão Fôn Ranner ấy nhỉ?

NILA: (*Hát*)

Ôi, nếu như tự chân trời

Những ngôi sao sa xuống

Thì có một ngôi sao

Vẫn đêm đêm cháy sáng

Những ước mơ cuồng loạn!

Làm sĩ quan tùy tùng bên canh Fôn Ranner... có thể nói như thế, một trinh sát của chúng tôi.

Dưới cái tên thiếu úy tùy tùng Spaigher. Ngay hôm đầu tiên sau khi giải phóng thành phố, tôi đã gặp hắn. Trong quân phục Xô Viết.

STAVINSKI: - Thiếu úy tùy tùng Spaigher à?

NILA: - Lúc đó tôi đâm hoảng! Người chết sống lại, tất cả đều nói - viên sĩ quan tùy tùng bên canh Fôn Ranner đã bị giết cùng với lão tướng. Thế mà hắn, hỏi ra.. Đấy anh đi mà tin vào báo chí! (*Hát*)

Bóng anh chàng qua đường

Hiện lò mờ phía trước

Mà trái tim cô bé

Giống như một tảng băng

Đập thành thạch trong ngực.

STAVINSKI: - Cô nhầm rồi, làm gì có chuyện đó được.

NILA: - Mica thân mến ơi, cái thằng sĩ quan tùy tùng đó tôi biết, biết còn có phần hơn cả anh ấy (*Hát*)

Canh khuya thân gái lại dặm trường

Đêm Libenstrat

Vẫn lạnh lẽo khôn lường.

STAVINSKI: - Thế cô đã nói với hắn?

NILA: - Đồ ngốc, hắn lại làm ra vẻ như không biết tôi! Tôi đã gửi nó cho tất cả lũ quí.

STAVINSKI: - Còn cô, cô có đôi mắt, cô có biết không, bẽn lẽn.

NILA: (*Cười*) - Phải chăng là tôi?

STAVINSKI: - Có thể tin cô không?

NILA: (*Lắng nghe*) - Sao vẫn chưa thấy báo yên nhỉ?

(*Corugolich, Lida và Tudicôva vào*).

TUDICÔVA: - Thật là chết cứng ra ở dưới hầm. ở đằng kia không biết Dôia nó chịu thế nào được nhỉ?

CORUGOLICH: - Ôi dà, ngài đã nghe thấy báo yên chưa, ngài đại úy? (*Vội vàng rót rượu, uống*).

TUDICÔVA: - Con người có văn hoá mà nốc, như con mèo ấy, nốc lấy nốc đề. Trong khi đó... còn tôi...

STAVINSKI: - Lida, em giận anh à?

NILA: - Mica, ta cạn chén vì tình yêu không chút mờ ám.

(*Tsufanôp vào. Ông ta lo lắng, vội vàng*).

TUDICÔVA: - Accadi Igornachich

TSUFANÔP: - Xin lỗi, tôi đang vội (*đảo mắt nhìn vào bàn*). Theo một số tin tức nhận được thì bọn Đức đã tới ngưỡng cửa rồi đó, có thể nói như vậy (*vội vàng thu dọn đồ đạc*).

LIDA: - Như thế thì khủng khiếp quá. Mica, anh có thể sẽ không tìm thấy đơn vị đấy.

STAVINSKI: - Đơn vị của anh - quân dự bị mà. Nói chung tốt hơn hết là không nên hốt hoảng. Lạy chúa, bây giờ không phải là năm 41 nữa.

TSUFANÔP: - Chính thế, không phải là năm 41 nữa. Nhưng bọn tay sai của quân thù thì vẫn nằm vùng và hành động. Ngày hôm qua một kho đạn dược bị nổ tung lên trời, ngày hôm nay chiếc cầu đường sắt bị đánh mìn. Còn máy bay địch thì ném bom nhà ga vào lúc ở đó những toa tàu vận tải đang đỗ.

TUDICÔVA: - Còn anh, đi chứ?

TSUFANÔP: (*Chuẩn bị đồ đạc*) - Vâng, còn đôi giày đi ở nhà của tôi đâu nhỉ, chị có nhìn thấy không?

TUDICÔVA: - Nhìn xem... đồ đạc của tôi vừa mới sục được... tôi còn lấy tấm nhung để che cái giường diễn trò ma tịt của bọn Đức. Cả các cửa sổ, cả các lỗ hổng tôi đều che cả.

TSUFANÔP: (*Lại gần bàn, với Nila*) - Tiếc rằng thằng Phêđo không nhìn thấy bữa tiệc của cô. Cái đó, cuối cùng sẽ mở mắt cho nó. Cái ổ quì điện hình (*cầm đồ đạc ra*).

TUDICÔVA: (*Nói theo*) - ô quì ở đâu? ở đây, nhà tôi! Các người có nghe thấy không, có nghe thấy không! Cái đồ sư cụ béo tám tầng.

TUDICÔVA: - Phần tử gây hoang mang.

LIDA: - Mica, em sẽ đi một mình, không có anh.

STAVINSKI: - Em đi đâu vội thế?

NILA: - Ô, cái ông cậu nghiêm khắc ấy hành tội con bé mới ghê chứ! Thôi mặc nó đi, Mica, mặc nó, còn chúng ta sẽ vui... nhộn.

STAVINSKI (*Vớ chiếc phong cầm*) - Vui nhộn cho ra vui nhộn!

CORUGOLICH: - Tôi muốn cuộc sống tươi đẹp hơn.

NILA: - Ôi, nhà quân nhu nhạc công, lần đầu tiên trong lịch sử quân nhu.

(*Lida với tất cả sự khinh bỉ và căm ghét không giấu giếm nhìn Nila*).

CORUGOLICH: (*Đã say nặng*) - Fau Nila, lên bàn.

TUDICÔVA: - Để làm gì, lên bàn ấy, để làm gì?

CORUGOLICH: - Tôi mu... ớn thế. Fau Nila sẽ nhảy trên bàn. Đôi chân trần giữa những cái chai, Fau Nila, lên bàn!

TUDICÔVA: - Và tôi cũng cho phép làm hỏng lớp vecni trên mặt bàn đây!

CORUGOLICH: - Tôi muốn... Tôi sẽ trả tiền... Đây những chiếc phim, một ngàn rúp. Tôi sẽ huỷ những chiếc phim này, Fau Nila!

NILA: - Mica, đàn đi (*muốn leo lên bàn*).

CORUGOLICH: - (*Không cho*) Trần truông! Trần truông! Đây là những chiếc phim, xem đây, tôi sẽ đốt! Trần truông hai phút trên bàn!

STAVINSKI: - Thôi, Corugolich, hãy nhìn đôi mắt bên lên của cô ấy.

NILA: - Thế à! Ô hô!

(*Nila vó tám nhưng đen mà Tudicôva đã dùng để phủ lên giường một cách rất thiếu “gu” thâm mỹ và trong khoảnh khắc trốn dưới những thềm bậc của chiếc phao đèn được vẽ một cách nguyệt ch nguyệt*).

CORUGOLICH: - Các ngài sẽ được xem một cảnh kỳ thú (cầm chiếc khay, đặt lên đó cuộn phim) Đưa điêm đây, chú ý!

NILA: (*Chạy vào, nhẹ nhàng phủ lên mình tám nhưng đen*) - Nào!

CORUGOLICH: - Fau Nila! Lên bàn! (*Khoái trá*). Tôi muốn, tôi đốt! (*Châm lửa, đốt một vài đoạn phim*).

NILA: (*Đã ở trên bàn*) - Mica, đàn đi, cho có nhịp độ!

(*Nhảy và hát theo*).

Chú châu châu sống trên cỏ xanh

Chú yêu cô châu châu gái

Thật rất nhanh, rất nhanh

Cùng cô đi chơi dạo...

CORUGOLICH: (*Bốc say*) - Tôi đốt thêm ba cảnh mê li cực kỳ nữa.

Đốt-pháo-bông!

TUDICÔVA: - Nào, Nila thân yêu!

(*Phêđo vào, không một ai, ngoài Stavinski, người có sự chú ý cẩn trọng hơn, tất nhiên, nhận thấy. Stavinski thận trọng theo dõi và tiếp tục chơi đàn. Nhìn thấy Phêđo, Nila như một cái máy vẫn tiếp tục vài bước nhảy nữa, nhưng rồi ngừng bật*).

CORUGOLICH: - Nửa đi, nửa đi! Cô đã kiếm được một ngàn cơ!

TUDICÔVA: - Các ngài ơi, chỉ có một điệu nhảy (*hăng lên, nhảy lên bàn*) Ông nhiếp ảnh, tôi chỉ cần 10 đồng (*bỗng nhiên nhìn thấy Phêđo*) Đồng chí kiến trúc sư, lại đây... với chúng tôi.

PHÊĐO: (*Cố nén mình*) - Đáng xem đây. Sao không nhảy nữa đi, Nila! ở phòng cô tốt đây.

NILA: - Anh có thích không, Mica, nào!

STAVINSKI: - Đủ rồi!

PHÊĐO: - Đây là cô đích thực, khi cô giảng đạo đức cho tôi, hay chính là khi thế này đây?

NILA: - Giảng đạo đức cho anh có ông cậu anh. Mà cũng xin ông ấy nhảy lên bàn cho!

PHÊĐO: - Với những tiết mục như thế này, tất nhiên là cô trở nên nổi tiếng với bọn Đức, hả?

NILA: - Cả đối với những người Nga, tôi cũng thế - như đối với anh chẳng hạn. Hay là

không rồi? à, đạo đức trên cả... hiểu rồi. Nào đàn đi, Mica!

LIDA: (*Nhìn Phêđo*) - Tôi không cho phép. Ôi, bây giờ tôi đã thấy thế nào là sự giáo dục châu Âu.

NILA: - Không, điều mà cậu nhìn thấy, đó là châu á. Đây, những thứ tôi đã nhìn thấy. Tôi đã thấy những chai rượu được giữ hàng thế kỷ dưới những hầm nhà của các hoàng đế Pháp! Tôi đã hút thuốc lá... Tôi... Ôi, những hòn đá siêu tưởng. Ich bin ein freier Mensch und ich verachte euch(!) Cút đi! Tất cả hãy cút khỏi đây. (*Nhảy xuống khỏi bàn*). Tôi sẽ uống một mình, và sẽ nhảy một mình (*vớ chiếc phong cầm*).

TUDICÔVA: - (*Tức giận với Nila*) Hãy quét cho sạch diện tích nhà ở Xô Viết của tao! ở đây tất cả là của tao...

NILA: (*Vớ chiếc phong cầm trên tay*)

Hãy giãn ra, giãn ra

Nhường lối cho ta qua

Tất cả những người đang yêu

Ta gây mối bất hoà

Tất cả những cậu có vợ

Ta quyết không tha!

(*Tiếng pháo cao xạ, tiếng nổ*)

CORUGOLICH: - Xuống hầm, tôi muốn xuống hầm.

(*Tudicôva, Corugolich, Lida, và lần này thì cả Stavinski vội vã ra*).

PHÊĐO: - Sao cô không trốn xuống hầm?

NILA: - Phêđo, anh thân yêu của em.

PHÊĐO: - Im mồm!

NILA: - Anh thân yêu, thân yêu. Anh còn chưa nghe em nói chính điều đó.

PHÊĐO: - Tốt đấy... và tôi cũng không mong muốn nghe.

NILA: - Nếu như anh biết rằng, lúc này em đau khổ như thế nào.

PHÊĐO: - Tôi không biết, không, không bao giờ tôi nhảy lên bàn nửa trần nửa trường như thế.

NILA: (*Vội vàng khoác chiếc áo paltô đang cầm dưới tay*) - Đây là những lời đầu tiên của em về tình yêu, đầu tiên trong đời, em xin thề với anh, Phêđo...

PHÊĐO: (*Nén giận*) - Hãy nghe đây, cô. Không, tốt hơn hết là tôi sẽ đi, tôi không muốn vấy vào cho bản tay.

NILA: (*Giữ anh lại*) - Khoan đã, anh. Em sợ rằng, lần gặp này của chúng ta sẽ là lần cuối cùng.

PHÊĐO: - Có lẽ trên đời này còn chưa thấy một con dơi trá nào tinh vi đến như thế.

NILA: - Trên đời này, đã thấy những đau khổ như những đau khổ rơi vào số phận của chúng ta? Và chẳng đã thấy một sự dửng dưng như thế này?

PHÊĐO: - Cô lại ngựa quen đường cũ. Không, đủ rồi... xin miễn cho!

NILA: - Phêđo, Phêđo, em không cần cầu xin gì cả, thậm chí chỉ một phút kính trọng... Trong con mắt của anh, em... và điều đó dễ hiểu thôi.

PHÊĐO: - Thế mà tôi vẫn còn hy vọng rằng tôi có thể quên đi cái quá khứ của cô. Không,

không bao giờ tôi có thể quên được nó. Có thể tha thứ tất cả, nhưng tha thứ cho sự phản bội, không!

NILA: - Chỉ xin anh hãy nhớ lấy, vì chúa, hãy nhớ lấy điều em sắp nói với anh đây.

PHÊĐO: (*Cố gắng chịu đựng*) - Nào, thì cô sẽ nói điều gì nào?

NILA: - Em yêu anh, vâng, em yêu. Khi anh tìm em sau lần gặp gỡ tình cờ đầu tiên ấy, em trốn anh và nhìn anh từ xa. Em sợ sẽ yêu. Vâng, em sợ sẽ yêu. Hãy nhớ lấy điều đó! Và em đã chờ, chờ anh tìm thấy em.

PHÊĐO: - Tôi là một thằng ngốc, tôi tìm cô làm gì chứ...

NILA: - Em đã chẳng những bông hoa Hupblông từ phố vào cái sườn nhà đã bị phá hủy này. Em còn có thể trang hoàng chỗ ở của mình gì nữa để đón anh?

PHÊĐO: - Còn đây, những bức ảnh... những bức ảnh đầy đủ nội dung của chúng.

NILA: - Còn một lời nữa. Hãy nhớ lấy. Em yêu anh, bây giờ còn yêu mãnh liệt, dữ tợn và không khoan nhượng. Em tự hào về anh, Phêđo, anh đã tìm thấy những sức mạnh để làm chủ mình. Và hoàn toàn không phải như điều mà ông cậu anh đòi hỏi ở anh, hoàn toàn không phải là vì đạo đức giả và hèn nhát..., không, anh đã hành động qua trái tim mình.

PHÊĐO: (*Tuyệt vọng*) - Nhưng đây chính là những lời nói của con người, là giọng nói của con người... là đôi mắt của con người. Hay là tôi đã, chính tôi đã không còn là nó, con người nữa? Để làm gì, cô đã rống lên về những hòn đá siêu tư tưởng nào đó làm gì?

(*Nila yên lặng*)

Và cô đã yêu tôi, thật thế, cô đã yêu tôi à?

NILA: (*Trở lại làm chủ bản thân*) - Chỉ yêu lúc anh dữ tợn, quyết liệt.

PHÊĐO: - Thế thì đơn giản là tôi phải giết cô - để cho nó dữ tợn hơn.

NILA: - Không nên làm như thế.

PHÊĐO: - Vậy thì tôi phải làm gì?

NILA: - Chờ đợi.

PHÊĐO: - Chờ cái gì?

NILA: - Chiến tranh, như một nhà văn chân chính Đức đã nói, đó là sự chờ đợi không ngừng. Chiến tranh, anh chờ, anh chờ bữa cơm của đại đội, anh chờ lúc người ta giết anh, anh chờ những bức thư của người phụ nữ thân yêu.

PHÊĐO: - Không, không, qui tha ma bắt, tôi nhận ra cô, dấu sao, tôi đã nhận rõ cô (*ra*).

(*Còn một mình, Nila đứng đó, toàn thân cô sáng đỏ lên bởi những ánh sáng phản chiếu đỏ rực của bầu trời chiều. Cô đứng đó dang hoàng chứng chạc với ý chí của mình... và bỗng từ xa vang lên tiếng trống. Theo nhịp trống tuổi thơ cô bé tiến bước. Và một giọng hát trẻ khỏe vang lên bên tai cô:*

Tuổi trẻ đưa chúng ta

Lên đường đầy guơm giáo

Tuổi trẻ ném chúng ta

Tới miền băng giá Crônstrat.)

Tiếng của MARTA SREĐE: - Các đồng chí, Đội viên thiếu niên trẻ tuổi của đất nước Xô Viết. Ngày hôm nay, chúng ta chuyển giao cho Đoàn thanh niên cộng sản Lênin đồng chí Nila Sniscô của chúng ta. Xếp hàng chào cờ!

NILA: - Marta! Marta!

Tiếng của MARTA SREĐE: *(Trong im lặng hoàn toàn)* - Tôi giới thiệu đồng chí Nila làm công tác bí mật ở hậu phương bọn phát xít trên đất Xô Viết. Đồng chí Nila rất giỏi tiếng Đức. Với niềm tự hào, tôi cho rằng đây là công lao của tôi. Hiện nay đồng chí Nila Sniscô đang là sinh viên trường đại học, và là một người bạn dũng cảm.

NILA: - Chị đã dạy em sống, Marta, và đấu tranh.

Tiếng của MARTA SREĐE: *(Trong tiếng trống náo nức)* - Hãy tiến bước, các bạn trẻ, bước theo các đồng chí là cả Vettin đỏ, cả hành tinh trái đất... Chào mặt trận đỏ.

(Từ cầu thang xuất hiện Sasca. Nhìn thấy Nila có một mình, chú bé nhảy vào phòng, tay cầm quả lựu đạn).

SASCA: - Nhận lấy này, con chó Đức *(khuơ tay lên)*

(Nila nhìn Sasca và nghe tiếng kêu thét của chú bé. Nila đã hiểu tất cả. Nhưng có lẽ cô không kịp làm gì để cứu mình nếu như Edich, cậu bé luôn luôn bám sát Sasca, không xuất hiện).

EDICH: - Đây, tao cho mày biết...

SASCA: - Bỏ ra, bỏ ra không thì cùng nổ tung lên bây giờ.

(Lập tức Nila lao vào hai chú bé đang vật lộn nhau, và giật quả lựu đạn từ tay Sasca. Với con mắt kinh nghiệm, Nila kiểm tra lựu đạn và nhanh tay tháo kíp nổ rồi bỏ nó vào túi).

NILA: - Sasca!

SASCA: *(Thở mạnh)* - Được rồi, ta sẽ kiểm quả khác *(với Edich)* Còn mày, về chờ tao thì mày nhớ lấy.

EDICH: *(Nói theo)* - Nào, mày có hứa không, một chọi một!

NILA: *(Ôm lấy Edich)* - Cảm ơn em.

EDICH: - Chị đừng ôm lấy tôi *(chạy ra)*

(Giữ quả lựu đạn trong tay, Nila uể oải sửa lại mớ tóc xõa, càng ngày tiếng trống lại càng vang lên to hơn).

Tiếng của MARTA SREĐE: - Chào mặt trận đỏ, mặt trận đỏ.

NILA: *(Giơ tay nắm lại)* - Chào mặt trận đỏ!

HẠ MÀN

Màn ba

(Cũng căn phòng để đi qua trên tầng hai. Người ta bắt đầu bịt lại vết hồng trên tường, tất nhiên là không được khéo lắm. Cạnh chỗ tường được bịt là ít viên gạch cũ. Ta thấy một cái chậu sắt đựng đất sét, một cái xẻng gầy cán nằm đổ xuống. Góc phòng, như trước kia, được phân ra bởi chiếc bình phong mà phía sau nghe có tiếng húng hắng ho của nhà trí thức. Lối vào phòng Dôia được che kín bởi một cái chắn cũ. Chàng trai mặc áo may ô thủy thủ đứng trên chiếc ghế đầu, định cắt dây điện trên tường. Dôia, Tudicôva và Người đàn bà luống tuổi ngăn anh ta lại).

TUDICÔVA: - Xuống đi, Borca, xuống đi, tôi bảo.

CHÀNG TRAI: - Để cho cái con bần tiện ấy nó hưởng ánh sáng của tôi hả? Người ta kéo tôi ra khỏi hạm đội, khỏi công việc phục vụ chiến đấu... Tôi lặn một mạch xuống tận đáy sông mò cả một trạm điện bị phá huỷ ra từng mảnh vụn. Mặc cho nó tối, cho nó thấp đèn dầu, cái con

cá mực...

TUDICÔVA: - Thế còn chúng tôi, cũng thấp đèn dầu à?

DÔIA: - Thế còn chú, chính chú?

NGƯỜI ĐÀN BÀ LUÔNG TUỔI: - Bình tâm lại đi, cái thằng kỳ quặc... *(hạ giọng)* Chúng tôi thì thế nào cũng được, nhưng còn ngài giáo sư, ở đằng sau tấm bình phong kia kìa. Ngủ trên sách, chất đầy ổ nằm của mình bằng những cuốn dày cộp, đi đâu cũng ôm sách... con người bác học...

TUDICÔVA: - Thật đấy, cụ ấy có tuổi rồi... dẫu sao... chú thì không phải lúc nào cũng ở đây, còn chúng tôi... thì như là bị hơi đàn ông... Lại còn ho bằng giọng... nữa...

CHÀNG TRAI: - Thế ánh sáng của tôi, sáng cho cả cái con chó ấy!

DÔIA: - Còn nhiều cái còn tồi tệ hơn cả súc vật, cùng với chúng ta, dưới mặt trời.

NHÀ TRÍ THỨC: *(Từ sau tấm bình phong)* - Cần phải tước đoạt mặt trời một cách nghiêm chỉnh cụ thể đối với từng đồ súc vật, đúng, từng đồ súc vật.

NGƯỜI ĐÀN BÀ LUÔNG TUỔI: - Nghe thấy đấy, nói cái gì đấy...

NGƯỜI ĐÀN BÀ LUÔNG TUỔI: - Giọng bas

CHÀNG TRAI: *(Miễn cưỡng tụt xuống)* - Thế thì phải tổng cổ nó đi.

TUDICÔVA: - Tôi đã bảo thế... từ khi còn.

NHÀ TRÍ THỨC: - Không, không, các vị hãy tin rằng, cô ta sẽ còn là con người. Một thực thể sáng rõ như thế...

TUDICÔVA: - Tổng cổ nó đi, cái con độc hại chẳng có lợi gì. Còn mày, Dôia, mày đã bảo vệ, mày đã chứng tỏ sự đúng đắn!

DÔIA: - Kia kìa, chính cô ấy bắt tay che cái lỗ hồng vớ kia kìa, bà hiểu cô ấy thế nào...? Chính cô ấy, một mình.

NHÀ TRÍ THỨC: - Tôi mang gạch cũ.

TUDICÔVA: *(Với sự thích thú tăng lên)* - Thấy chưa, cụ ấy còn có thể... *(Nhìn ngó sau bức bình phong)* Cạo râu đi thì còn ăn đứt ba chục lão cùng tuổi.

NHÀ TRÍ THỨC: - Đã từng là người chồng như trên, đã từng là trai trẻ hàng bao năm, đã từng được giáo dục trong lối sống hoàng gia, có nếp nghĩ rộng lượng...

TUDICÔVA: *(Thất vọng)* - Một giọng bas

NHÀ TRÍ THỨC: - Tubula rasa (*)

(Nila chạy vào, cô quên lãng trong vui sướng, cô xúc động)

NILA: - Các đồng chí, quân đội chúng ta đã chiếm Belgôrôt, rất nhiều tù binh, rất nhiều chiến lợi phẩm. Ngày hôm nay ở Mascova bắn pháo hoa... *(nghe lời nhìn những khuôn mặt lạnh lùng, căng thẳng)*

DÔIA: - Còn cô thì việc gì mà vui sướng thế?

CHÀNG TRAI: - Chúng ta đã chiếm lại, và còn chiếm nữa, chúng ta sẽ giải phóng cả trái đất. Chúng ta còn giúp đỡ cả những người khác.

NILA: *(Vẫn còn chưa nén hết cơn giận)* - Các người cảm tôi vui sướng hả? Có thể ở tôi vẫn còn lại một cái gì đó của đất nước Xô Viết chứ?

CHÀNG TRAI: *(Dọa)* - Im mồm đi...

NILA: - Chú em có khí phách gớm nhỉ! Chú mặc áo có vạch ới! Bước đi, có điều là hãy xéo

đi.

(Chàng trai tránh sang một bên)

Ê, các người, những người thân mến!

DÔIA: *(Ngạc nhiên cười)* - Thân mến à?

TUDICÔVA : - Điều đó có nghĩa là, chúng ta, chúng ta thân mến với nó?

NHÀ TRÍ THỨC: *(Bị thương)* - Ôi, anh ở đâu hồi một Đôtstôiepski mới...?

DÔIA: - Người ta vừa tổng cổ quân Đức khỏi thành phố, thì lập tức giờ đây chúng ta trở thành những người thân mến hả? Tôi sẽ không quên gì đối với cô đâu.

NILA: - Rất nên như thế, đừng có quên *(đi sang phía chỗ tường bị hỏng, lại gần rồi cầm chiếc xẻng gãy cán vác đến trong chiếc chậu...)*

TUDICÔVA : - Mày đã nâng tay trên anh sĩ quan của con bé, thật tội nghiệp, một mình anh kiến trúc sư đối với mày con ít hả?

(Không biết cái cảnh này sẽ còn kết thúc như thế nào, nếu như ở ngoài cửa không xuất hiện một chiến sĩ lái xe tăng trẻ mặc áo vét sờn vai và đội mũ dạ. Đeo lưng lưng dưới vai chiếc ba lô, anh nhìn và cười với Dôia. Khi nhận ra anh, cô bé kêu khẽ một tiếng và lao lại phía người chiến sĩ lái xe tăng ấy).

DÔIA: - Anh, Aliôsa.

ALÊCHXÂY: *(Ôm lấy cô)* - Anh đây này, anh đây này.

TUDICÔVA : - Nó đã chung thủy đợi anh. Không nói vào đâu được nhá!

ALÊCHXÂY: - Chúng tôi đi về hậu phương xa, về Tselibinocơ, nhận tăng mới. Tạm dừng chân. Được nghỉ đúng ba giờ đồng hồ.

DÔIA: - Ôi! ít thế!

TUDICÔVA: - Ba giờ hả? Có thể tổ chức đám cưới được đấy!

ALÊCHXÂY: - Đây, tất cả hàng xóm của em đây à? Chào những người đồng hương! *(lại gần người đàn bà luống tuổi nắm lấy tay bà)*. Mẹ đào chiến hào phải không ạ? *(âu yếm đưa tay bà áp lên má mình)*. Tay mẹ có chai lên này... Thế còn chị, chị tóc vàng rượi kia?

TUDICÔVA: *(Khó khốc)* - Mọi người đều có việc của mình.

ALÊCHXÂY: *(Đưa tay cho chàng trai mặc áo lót thủy thủ)* - Lính thủy đánh bộ hả?

CHÀNG TRAI: - Lặn, người anh em ạ.

NGƯỜI ĐÀN BÀ LUỐNG TUỔI: - Nó lặn xuống tận đáy sông mò từng mảnh trạm điện...

ALÊCHXÂY: - Cảm ơn, vì sự chịu đựng. Cái đó còn khổ hơn ở mặt trận. Còn bố, sao bố không cạo râu? Bố có muốn con tặng bố một chiếc lưỡi dao bào không. Con còn thừa một cái, chiến lợi phẩm đấy bố ạ.

ALÊCHXÂY: *(Nhìn ra sau tấm bình phong)* - Chà, giường đấy, ngủ một đêm, tỉnh dậy, trí tuệ lại minh mẫn lại *(nhìn bức tường còn ghi những hàng chữ và lỗ chỗ những vết đạn)*. Ngôi nhà có công...

(Lợi dụng lúc Alêchxây mãi bên cạnh nhà trí thức, Nila định lĩnh đi).

- Đứng lại đã, người đẹp. Cô hàng xóm kiêu hãnh biết bao... Không muốn làm quen với tôi sao?

TUDICÔVA: *(Cười thành tiếng)* - Mọi người thừa, một người thiếu.

ALÊCHXÂY: *(Quay lại)*- Vàng mười, sao chị lại bức mình? *(Nhìn Nila)* ồ, hình như tôi đã

gặp cô ở đâu thì phải?

NILA: - Không nghi ngờ gì cả, tôi mới thấy anh lần đầu (*ra*).

CHÀNG TRAI: - Nó là con chó Đức, anh hiểu không?

ALÊCHXÂY: - Con chó à?

DÔIA: - Thôi, Aliôsa... Đã làm quen với mọi người rồi. Còn bây giờ, phòng của em cũng ở đây, nhưng không phải như trước đâu... em đánh rơi mất chìa khoá rồi... người ta tháo cửa và mang đi...

TUDICÔVA: - Tất cả chúng tôi đều là những người bận việc... Ta giải tán mỗi người một nơi đi.

NGƯỜI ĐÀN BÀ LUÔNG TUỔI: - Tôi phải ra chợ.

NHÀ TRÍ THỨC: - Người anh em, tôi đến trường đại học muộn mất.

CHÀNG TRAI: - Còn tôi, tôi sẽ đến Ban quân quản... tôi sẽ tống cổ cái con đê tiện ấy khỏi đây.

(Tất cả ra, để lại Dôia và Alêchxây).

ALÊCHXÂY: - Dôia thân yêu (*ôm ghì lấy cô*).

DÔIA: - Anh Aliôsa.

ALÊCHXÂY: - Hãy chỉ lầu đài của em nào! (*Một tay ôm lấy Dôia đang áp sát vào anh, một tay xách chiếc ba lô của mình*).

(Ngay sau khi Dôia và Alêchxây khuất vào phòng của Dôia thì Nila vào. Cô thận trọng quan sát rồi rút từ ngực áo trong một mẫu giấy cuộn tròn).

NILA: (*Đọc*) “Công việc hoàn thành rất đạt. Chỉ còn lại không nhiều. Đồng chí không nên gặp thằng Branco... về phía mình, chúng tôi sẽ có biện pháp. Trong trường hợp tối nguy, có thể giết nó. Mitrôfanốp”.

(Nhanh chóng đánh diêm, đốt mẫu giấy, sau đó lắng nghe tiếng cười vọng ra từ phòng Dôia. Nhắc tầm vát ở góc phòng, nhưng ngay lập tức lại bỏ xuống, và đứng thẳng dậy. Alêchxây cầm khăn mặt chạy ra theo sau là Dôia).

DÔIA: - Ta chạy ra sông... em cũng tắm.

ALÊCHXÂY: (*Nhìn thấy Nila, dừng lại*) - Hãy nghe đây, cô bạn, tên cô là gì?

DÔIA: (*Giục*) - Aliôsa!

ALÊCHXÂY: - Dừng lại đã.

NILA: - Anh bắt đầu chú ý đến người khác hơi sớm đấy, anh chiến sĩ lái xe tăng ạ.

DÔIA: - Đi! Cô ấy là Nila.

ALÊCHXÂY: (*Vui mừng*) - Chính xác rồi, tôi nhớ ra rồi. Tôi nhớ ra tất cả rồi. Nila Sniscô, phải không?

NILA: - Cứ cho là như thế (*Đi lại phía cửa*).

ALÊCHXÂY: - Dừng lại, dừng lại. Chính cô đã dẫn chúng tôi, tôi và các bạn trong tiểu đoàn của tôi ra khỏi vòng vây. Đạo ấy là năm 1941... Mùa thu năm 1941, ở Khácốp... Qua tiền tuyến. Mà... tuyến trận đó thay đổi nhanh thật...

NILA: - Sự kiện đó không có trong tiểu sử của tôi.

ALÊCHXÂY: - Cô giấu làm gì? Cô đã hàng chục lần lừa mình vì chúng tôi, cô đã khiêu vũ với chúng tôi, theo kiểu của chúng nó, kiểu Đức ấy để thăm dò... cho chót lọt...

DÔIA: - Thật thế không, Aliôsa!

ALÊCHXÂY: - Chặt đầu anh đi - chính cô ấy.

NILA: - Cám ơn, dù chỉ một người đã nghĩ tốt. Có thể người ta sẽ thôi không nhớ theo... Nhưng có điều là tất cả những điều anh nói không phải là về tôi...

ALÊCHXÂY: - Tôi là người thế nào đối với cô, một tay mộng du nào đó chăng? Tôi bị thương và bốc cháy trong xe tăng... còn cái ca nhỏ thì vẫn hoàn hảo... thôi đừng giấu nữa! *(Hét lên)* Thế còn đồng chí Iunkha Cônsep, cô cũng không nhớ hả?

NILA: - Iunkha nào?

ALÊCHXÂY: - Vâng, đồng chí trung sĩ bây giờ là trung úy, chỉ huy trung đội chúng tôi. Iunkha Cônsep, người cao to vai rộng, thế nào? Quý sứ tinh mắt, cô giả vờ hay là thế nào?

NILA: *(Kín mít)* - Các ngài trung úy không bao giờ làm cho tôi thích thú.

(Alêchxây hoàn toàn thất vọng, đi về phía cửa).

DÔIA: - Em đã bảo anh *(ra)*.

NILA: *(Một mình)* - Iunkha Cônsep.

(Chìm trong đắm chiêu, Nila buông lời bài hát. Tiếng phong cầm cất lên như thể nhắc lại. Và chúng ta nghe thấy tiếng Iunkha và những chiến sĩ anh em).

Tiếng CÔNSEP: - Hãy nhớ lấy chúng tôi, những người vui nhộn!

NILA: - Các anh là ai?

Tiếng CÁC CHIẾN SĨ: - Là tất cả chúng tôi, những người mà cô đã dẫn qua mặt trận. Và chúng tôi không bao giờ quên cô.

Tiếng NILA: - Qua thời gian, và chiến tranh sẽ bị lãng quên... Cả đồng chí trung úy và cả những cuộc gặp gỡ trong chiến đấu...

Tiếng CÔNSEP: - Ôi, nếu như âm nhạc có thể biến thành...thì tôi sẽ dựng lên ở đây những bức tượng như thế. Và ở đây, nơi nào chúng ta chia tay, có thể là vĩnh viễn, và ở từng bãi trống trong rừng mà tôi sẽ so sánh, đều là những hồi ức... *(kéo phong cầm).*

Tiếng CÁC CHIẾN SĨ: - Thôi, vĩnh biệt, người hay hồn giận... cám ơn... chúc cô lên đường may mắn!

Tiếng CÔNSEP: - Hãy nhớ lấy chúng tôi là những người vui nhộn.

NILA: - ... Sự kiện không có trong tiêu sử của tôi .

(Phêđo vào, mặc áo vét đen, nét mặt sáng lên sung sướng. Anh bước lại gần Nila, nhưng dừng lại, nhìn vào chỗ hỏng vỡ trên tường và phòng Dôia)

- Thế nghĩa là thế nào, Phêđo?

PHÊĐO: - Nghĩa là rất nhiều. Có thể nói rất nhiều... nhưng, đây hãy nhận lấy tám thẻ đoàn viên của mình!

NILA: - Anh à? *(Dập tắt nỗi vui sướng bùng lên và thậm chí đề phòng)* Thẻ đoàn viên của tôi?

PHÊĐO: - Đúng, của cô, này cầm lấy.

NILA: - Xem cái gì đây, thú vị đây *(mở tám thẻ).*

PHÊĐO: - Đại úy Mitrôfanốp trao nó cho tôi và chính thức đề nghị tôi...

NILA: - Thế à... *(giấu tám thẻ đoàn viên vào túi)* Thế thế, thế *(đột ngột lao đến áp vào ngực Phêđo).*

PHÊĐO : (*Vuốt tóc cô*) - Đồng chí ấy nói rằng, đồng chí ấy uỷ quyền... và đề nghị im lặng... Bây giờ chúng ta cùng nhau...

NILA: (*Vội vàng lau nước mắt*) - Tất cả, tất cả... xin lỗi, tôi hỏng cả rồi!

PHÊĐO : - Em đừng cảm của anh.

NILA: (*Như chỉ chính sự yếu đuối của mình*) - Không, kẻ nào đơn độc giữa mọi người, kẻ đó coi như chết, coi như không có nó trên đời này.

PHÊĐO: - Nếu như anh có thể gánh chịu dù một phần nhỏ những nỗi đau khổ mà em phải chịu đựng.

NILA: - Bây giờ em sẽ dễ chịu hơn... sẽ dễ chịu hơn nhiều. Anh sẽ như sợi dây vô hình nối em với mọi người. Ôi sao em muốn, như mọi người, nói đơn giản là như mọi người, có thể nói chuyện phiếm, có thể khóc, có thể hát với mọi người, với họ, những người Xô Viết của em!

PHÊĐO : (*Ôm cô*) - Và bây giờ, nói đơn giản là, anh có thể nhìn vào đôi mắt em, tin, tin phải không em?

NILA: - Để tin con người nói chung có nhiều lý do hơn là để không tin.
(*Tsufanôp vào*)

TSUFANÔP: - Người ta nói với tôi rằng, anh lại đến đây... Bao giờ thì cái trò ấy chấm dứt đi cho, Phêđo?

PHÊĐO: - Không bao giờ, cậu Accadi.

TSUFANÔP : - Thế đấy! Thế thì tôi đành tước bỏ tất cả trọng trách xã hội của anh.

PHÊĐO: - Thôi được, ta thoả thuận rồi cậu nhớ.

TSUFANÔP : - Đấy, đứa con của người Bôn-sê-vich nó trả lời như thế đấy.

PHÊĐO : - Chính cháu là người Bôn-sê-vich.

TSUFANÔP : - Ở đâu, sự sắc sảo của đôi mắt anh?

PHÊĐO : - Tất cả vấn đề là ở chỗ, cậu thân mến của cháu ơi, cháu và cậu có những đôi mắt khác nhau. (*Xúc động*) Tại sao cháu lại phải lập tức gạt bỏ cô ấy! Phải chăng cô ấy sinh ra và lớn lên giữa chúng ta, cô ấy...

TSUFANÔP : - Thế là thế nào, anh tha thứ cho nó?

PHÊĐO: - Nếu như cháu cũng như cậu...thì cuối cùng cháu đã có thể, thậm chí, giết cô ấy rồi.

TSUFANÔP: - Vậy thì anh thấy sự khác nhau giữa chúng ta là thế nào?

PHÊĐO: - Khác nhau giữa chúng ta là ở chỗ cậu chỉ có thể giết cô ấy, mà nhất định không chịu hiểu cô ấy, dù chỉ là một chút.

TSUFANÔP: - Thế anh thì hiểu được cái gì ở nó?

PHÊĐO : - Vâng, tất nhiên, một con chó... và cậu sợ rằng cậu sẽ bị lên án là nhu nhược, là khách quan chủ nghĩa, là vô nguyên tắc tính? Và như thế thì khừ quách đi cho rảnh, hoặc là một nhát dao vào tim...

TSUFANÔP: - Vậy thì tôi phải thế nào? Yêu nó? Tôi dung thứ cho anh, nhưng nếu thế thì hãy xem đây, ngày hôm nay tôi đã nhận được những bức ảnh chụp như thế nào! Đây, và đây... toàn là nó... và với ai, và trong hình thù như thế nào! Tôi nghĩ rằng sẽ không hối tiếc một ngàn rúp...

PHÊĐO: - Cậu Accadi thân mến, cháu sợ rằng cậu mua những bức ảnh đó vì cậu, hơn là vì

cháu.

TSUFANÔP: - Mày, mày... chúng nó đây, những trái tim thông minh. Tao sẽ đi đến chỗ Masa, đến chỗ mẹ mày. Tao sẽ cho mẹ mày xem những bức ảnh này... hay là mày hãy gọi mẹ mày đến đây, có thể, bà ấy làm mày tu tỉnh đây (*chạy ra*).

NILA: (*Sau một phút ngừng*) - Anh khá đây... còn về em thì ông ấy chỉ biết có cái xấu.

PHÊĐO : - Đúng, như ông ấy có muốn, có mong nhận ra cái tốt hay không? (*Với nụ cười mềm mỏng*) Anh cảm thấy, tình yêu đối với em đã làm anh hoàn toàn trở thành người lớn. (*Hôn cô*) Em có biết không, Mitrôfanôp cho phép em rời khỏi đây.

NILA: (*Ngạc nhiên và vui sướng*) - Rồi đi đâu?

PHÊĐO: - Nếu như em không phản đối - đến với anh.

NILA: - Anh!

PHÊĐO : - Mitrôfanôp hạ lệnh cho em phải chuẩn bị gấp... Anh ấy nói rằng đúng 4 giờ sẽ cho ô tô đến đón ở góc phố Cutudôp (*Nhìn đồng hồ, cười*). Bây giờ em hãy thu dọn của hồi môn.

NILA: - Có thể chúng ta sẽ cùng xuống đón ô tô?

PHÊĐO: - Tốt hơn hết là, nếu như em chuẩn bị xong, chúng ta mau mau rời khỏi đây.

NILA: (*Hôn anh*) - Đi đi.

PHÊĐO: - Chúng ta sẽ cùng sống ngay cạnh công viên. Bằng phép màu nhiệm mà chúng ta còn nguyên vẹn... Nghĩa là không phải cả cái nhà mà... đó là một cái tổ chim lớn bằng kính và bê tông kiểu Corôbude. Nói chung, đó là một căn phòng “luých” cả mẽ ngoài hào nhoáng như cung điện Vecxây, thậm chí ván sàn cũng vẫn còn... Mẹ thì thời gian này ngày và đêm luôn luôn ở quân y viện... Hãy nghe anh... Có khi, anh đến phát điên lên vì hạnh phúc mất (*Ôm Nila rồi chạy ra*).

NILA: (*Một mình*) - Hạ lệnh phải chuẩn bị gấp... chuẩn bị gấp (*Nhanh chóng khoác áo ngoài rồi đi lại góc phòng lật tấm ván lên, lấy ra khẩu súng lục rồi cho vào túi áo, nhưng rồi lại rút ra và quyết định kiểm tra lại. Khi kiểm tra xong và lắp băng đạn thì nghe có tiếng động. Nila nấp sau tấm bình phong thay cánh cửa nhà trí thức*).

(*Từ chỗ hổng vỡ của tường, Edich bò vào, theo sau là Sasca. Ta thấy rõ là Edich không chờ được sự xuất hiện theo sau của Sasca, chú bé vội vàng...*)

SASCA: - Một, hai... chơi cờ nhảy! Bất thành linh - đó là bí quyết của thành công. Mày định làm cái gì một mình, không có tao, bí mật hả?

EDICH: - Mày làm gì mà lúc nào cũng như gián điệp theo dõi tao?

SASCA : - Thế mày, sao mày làm được còn tao thì không chắc.

EDICH: - Đó hoàn toàn là việc khác. Tao sợ cho quả lựu đạn của mày.

SASCA: - Bây giờ thì đừng sợ... Mẹ tao đã bị công an gọi lên. Đồng chí chỉ huy trưởng nói: “Nếu như cậu con trai của bà không thôi cái việc mang lựu đạn theo mình, thì chúng tôi buộc phải liệt cậu ta vào hàng những tội phạm chưa đến tuổi vị thành niên, như người ta thường nói”.

EDICH: - Ai đúng nào?

SASCA : - Mày hãy nói... bây giờ mày cần gì?

(*Đầu đó rất gần vang lên tiếng súng nổ*).

SASCA : - Chuẩn úy - bắn súng máy... Còn đây là một người nào khác. Còn mày đừng có đánh trống lảng. Hãy trả lời đi, mày âm mưu cái bí mật gì hả?

EDICH: *(Bỏ kính và như là bắt chước ai đó, nhìn vào một mắt kính)* - Muốn nói chuyện với chị Nila mày.

SASCA : - Đã lộ bí mật hả?

EDICH: - Tao sẽ nói với chị ấy tất cả, không có bí mật nào cả. Mày nhớ không, đồng chí đại úy, chú Mica ấy, đến với chị ấy... Tại sao tự chị ấy lại phá hoại uy tín của mình nhỉ?

SASCA : - Uy tín à?

EDICH: - Chị ấy biết rằng mẹ Tudicôva tán dóc...!

SASCA : - Tình yêu ngược lại!

EDICH: - Ngược lại là thế nào?

SASCA : - Còn với chú kiến trúc sư của cô ấy, theo mày, là cái gì?

(Stavinski vào, thở gấp, anh ta nom thăm hại).

STAVINSKI: - Đi khỏi đây, các bố trẻ.

(Các chú bé trốn đi, Stavinski nhìn theo cho đến lúc không còn nghe thấy tiếng chúng nữa).

NILA: *(Từ sau tấm bình phong)* - Xin chào, Mica. Lạy chúa, sao mặt anh sưng lên ghê thế! Con Lida làm anh bức à? Hay anh vừa bị thủ trưởng xạc? à tôi đoán ra rồi. Anh không kịp uống rượu cho đỡ đau đầu!

STAVINSKI: - Tôi đến để trả nợ sự nhẫn nhục của cô đấy, cô Nila Sniscô.

NILA: - Mica, tốt hơn rất nhiều là anh nên mỉm cười.

STAVINSKI : - Thứ nhất, cô biết rằng tôi không phải là Mica. Thứ nhì - tôi không có thì giờ.

NILA: - Nghĩa là anh không phải là Mica là thế nào nhỉ?

STAVINSKI : - Dưới bàn tay nhẹ nhàng của cô, cô Nila, tôi, thậm chí đã không là Fidrie Brencơ.

NILA: - Anh nói gì thế?

STAVINSKI : - Dưới bàn tay nhẹ nhàng của cô, tôi chỉ còn là một cái thây. Vâng, cô Nila Sniscô, nhưng thiên thần đại úy Mitrôfanốp bây giờ, đối với tôi không khiếp sợ như những đồng bào của tôi nữa. Tôi đi và không biết, mình sẽ nhận lấy cái chết từ tay ai trong số những người của mình đây. Tôi chỉ biết một điều là một người nào đó đã được lệnh thi hành bản án với cái tên Brencơ ngu xuẩn và bất hạnh.

NILA: - Mica... anh... không có lẽ... anh nên đi khám bệnh đi, tôi sợ anh!

STAVINSKI: - Cô có cơ sở để sợ tôi một cách nghiêm túc đấy! Chính từ cô, từ cô mà bắt đầu sự sụp đổ kinh khủng không thể cứu vãn nổi của tôi. Và đâu chỉ riêng mình tôi. Tôi đã làm hại bao nhiêu thiên thần tốt nhất của tôi. Thằng ngốc là tôi. Tôi lại đi xác minh xem cái tên sĩ quan tùy tùng của tướng Fôn Renner có đích thực là một trinh sát Xô Viết hay không. Và ngay ở chỗ đó, vâng, vâng, Mitrôfanốp và kẻ đứng đầu láu cá của hắn đã giăng những chiếc bẫy của mình và những chiếc bẫy đó bắt đầu từ cô.

NILA: - Mica, tôi, tôi kêu lên bây giờ...

STAVINSKI : - Không ăn thua gì đâu, cô Nila Sniscô, người ta rất quý và bảo vệ cô. Nhưng cô nên biết rằng, một trong những tên hộ mệnh của cô vừa bị tôi quăng xuống giếng nước.

NILA: *(Táo bạo, thách thức).*

Canh khuya thân gái dậm trường
Đêm Libenstrat
Lạnh lẽo khôn lường.

STAVINSKI : - Nila Sniscô! Thôi cái trò chơi ấy đi, vì sự kính trọng đối với người đã chết một chút.

NILA: - Được, vậy thì ngài muốn gì, ngài đã chết.

STAVINSKI : - Như đã rõ, tất cả những người đã chết đều không có gì khác nhau về ước vọng... Mục đích duy nhất của tao là...

NILA: *(Nhìn thấy Stavinski bỏ tay vào túi và vớ khẩu súng lục)* - Này chớ có động đây... ngài đã chết trịnh trọng ời! Tôi không phải là con đa cảm đâu. Tôi sẽ quật chết anh mà không một lời mỹ miều nào hết.

(Tsufanôp chạy vào).

TSUFANÔP : *(Quay lại nói câu gì đó cuối cùng với Maria Igonachiepna đi sau)* Chị - Hãy cứ nghe cái thằng ấy nó nói *(nhìn thấy Nila đang chĩa súng vào Stavinski)*. Ôi, con này điên *(nắm lấy tay Nila)*.

(Stavinski lợi dụng cơ hội đó bắn ba phát vào Nila rồi lao qua lỗ hổng vỡ của bức tường chạy mất).

MARIA IGONACHIEPNA : - Cái gì thế?

NILA: - *(Dựa vào bức tường, đi men theo phòng)* Một vụ ghen và còn gì nữa?

TSUFANÔP : - *(Thần kinh)* Chính nó, chính nó nhắm vào anh ta... nộp vũ khí!

NILA: *(Giấu khẩu súng vào túi)* - Đây là cái bật lửa, cái đồ chơi, cái bật lửa Đức.

MARIA IGONACHIEPNA: *(Với sự nhanh tay nghề nghiệp đặt Nila lên trên giường)* - Nằm đây, nằm đây, dễ chịu hơn, thế *(vội vàng xem xét vết thương)*. Ở đây thôi, ngay cạnh là quân y viện của chúng tôi.

TSUFANÔP : - Đây, xem con chị đã có quan hệ với ai *(ra)*.

MARIA IGONACHIEPNA : *(Nhìn theo hẩn với cái nhìn căm giận)* - Nằm đây, nằm đây, tôi đi gọi hộ lý ngay bây giờ *(chạy ra)*.

(Những người mà chúng ta đã gặp: Người đàn bà luống tuổi, nhà trí thức, chàng trai mặc áo lót thủy thủ vào).

NGƯỜI ĐÀN BÀ LUỐNG TUỔI : - Ôi, cô bé tội nghiệp.

NHÀ TRÍ THỨC: - Còn sống! Cô ấy thờ.

(Edich và Sasca xuất hiện ở ngưỡng cửa).

TUDICÔVA : *(Kêu thét lên)* - Người ta giữ ai làm công nhân quét sân cơ chứ! Chính nó đã chơi khăm anh đại úy đây.

NGƯỜI ĐÀN BÀ LUỐNG TUỔI: *(Khô khốc)* - Bà làm cái gì thế, Tudicôva?

TUDICÔVA: - Cái gì, cái gì? ở đằng kia kìa, người ta đã tóm anh đại úy thân yêu vào ban quân quản.

CHÀNG TRAI: - Đủ rồi, thôi đi!

(Phêđo chạy vào).

PHÊĐO: - Nila - Nila *(Cúi xuống với cô)*.

NILA: - Em sợ rằng không kịp chờ anh (*thì thào*). Hãy lấy ở túi em tấm thẻ đoàn viên và hãy trao lại cho Mitrôfanôp.

PHÊĐO: - Ở đây, cách hai nhà là quân y viện (*Muốn bé Nila lên*).

SASCA: - Bác sĩ đang chạy đến, cả các chú chiến sĩ mang cáng.

NILA: (*Với Phêđo*) - Thế là tốt rồi, anh đã biết tất cả, Tổ quốc và Anh.

(*Sau khi tắm, Alêchxây và Dôia, người khỏe mạnh, sáng khoái chạy vào. Họ dừng lại nhìn. Dôia hích nhẹ vào cánh tay Tudicôva ghé vào tai chị ta*).

TUDICÔVA : - Đại úy bắt! Chính cái anh có cái tên gọi là Mica ấy. (*Thở dài ra vẻ thâm thúy*) Chuyện rắc rối!

(*Maria Igonachiepna và các hộ lý chạy nhanh vào*).

MARIA IGONACHIEPNA: - Tất cả chuẩn bị mở (*Cầm tay Nila xem mạch*)

PHÊĐO: - Mẹ!

(*Maria Igonachiepna quay đi gạt nước mắt*).

NILA: (*Dồn sức lực cuối cùng*) - Hãy nhớ chúng tôi là những người vui nhộn.

(*Từ xa như phảng phất giai điệu bài hát về chú bé đánh trống. Đứng thẳng dậy như thể trong hàng ngũ đội vệ binh danh dự, Maria Igonachiepna như đông cứng lại*).

ALÊCHXÂY: - Hãy nghe đây, Dôia, ở đây, sự việc không đơn giản chút nào đâu. Tôi không thể biết tất cả, nhưng tôi biết cả những gì mà cô ấy đã làm vì chúng tôi, năm 1941 (*tháo từ ngực áo chiếc huy hiệu đội cận vệ, tin cậy*). Đây, hãy đặt cho cô ấy chiếc huy hiệu đội cận vệ này, cùng với những vòng hoa, tấm lòng của những người lính cận vệ.

HẠ MÀN

(**Dịch từ cuốn “Những cuộc đối thoại đàn ông” NXB Nghệ thuật M - 1982**)

-- Hết --